

สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน
กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี

เขต 3

นายภัทรพล ก้อนเพชร

มหาวิทยาลัย

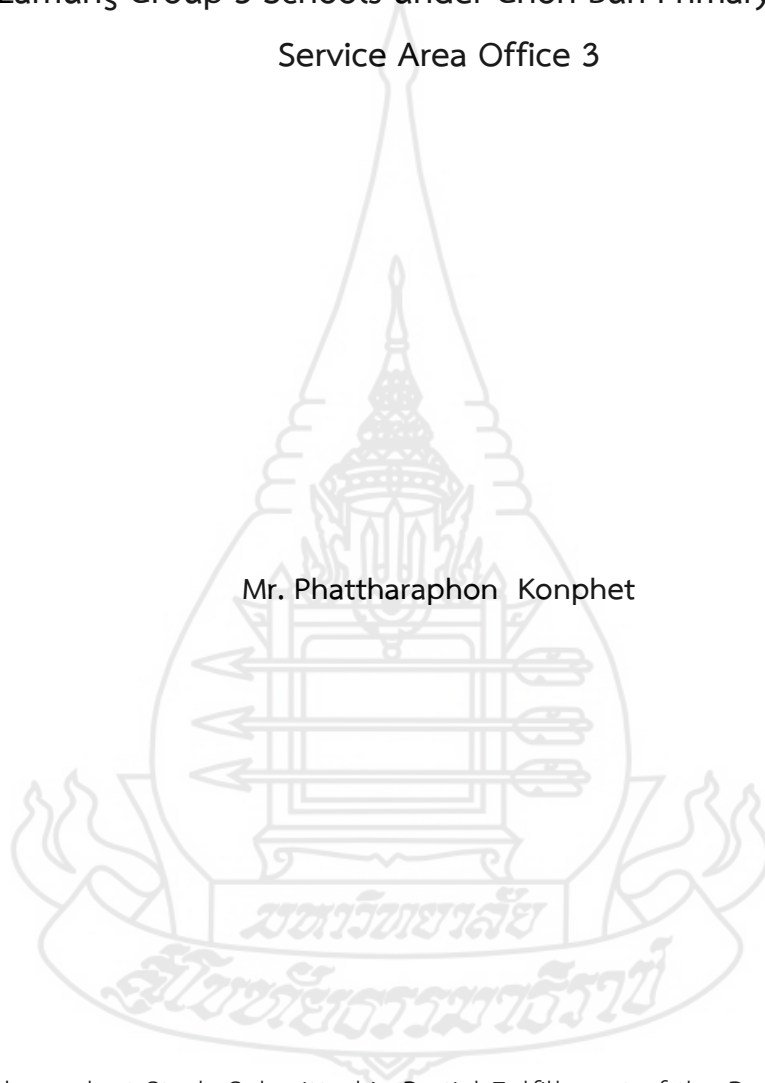
สกลนคร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

Conditions and Guidelines for the Development of Happy Schools in
Bang Lamung Group 3 Schools under Chon Buri Primary Educational
Service Area Office 3

Mr. Phattharaphon Konphet

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

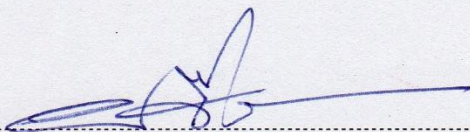
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

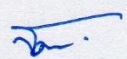
2021

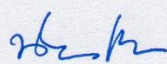
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
ชื่อและนามสกุล	นายภัทรพล ก้อนเพชร
แขนงวิชา	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ฐิติกรณ์ ยาวิไชย จารีกิลป์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน
กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3

ผู้ศึกษา นายภัทรพล ก้อนเพชร **รหัสนักศึกษา** 2602300408

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์ **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูในกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 175 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า แบบตรวจสอบรายการและแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) สภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการ ด้านบุคคลและด้านสถานที่ และ 2) แนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ได้แก่ (1) ด้านบุคคล คือ โรงเรียนควรส่งเสริมความรู้ด้านวัฒนธรรมความหลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โรงเรียนควรสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นครอบครัวในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และโรงเรียนควรมีการยกย่องครูที่อุทิศตนให้แก่โรงเรียนและสังคม (2) ด้านกระบวนการ คือ โรงเรียนควรมีการชื่นชมประกาศเกียรติคุณ มีการมอบรางวัลให้กับครูและนักเรียน และโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหมู่คณะให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม และ (3) ด้านสถานที่ คือ โรงเรียนควรมีพื้นที่สำหรับผ่อนคลายและทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับความสุขทุกพื้นที่ในโรงเรียน

คำสำคัญ สภาพ แนวทางการพัฒนา โรงเรียนแห่งความสุข ประถมศึกษา

Independent study title: Conditions and Guidelines for the Development of Happy Schools in Banglamung Group 3 Schools under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3

Author: Mr. Phattharaphon Konphet; **ID:** 2602300408;

Independent study advisor: Dr. Annop Jeenawathana, Associate Professor;

Academic year: 2021

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study conditions of being happy schools in Banglamung Group 3 schools under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, and 2) to study guidelines for development of happy schools in Banglamung Group 3 schools.

The research sample consisted of 175 teachers in Banglamung Group 3 schools under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, obtained by stratified random sampling. The sample size was determined based on Krejcie and Morgan Sample Size Table. The employed research instrument were a rating scale questionnaire, a check list form, and an open-ended questionnaire to inquire about the conditions and guidelines for the development of happy schools, which were constructed by the researcher with reliability coefficient of 0.96. Research data were analyzed with the use of frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings revealed that 1) both the overall and specific aspects of being happy schools were rated at the high level; when specific aspects of being happy schools were considered, they could be ranked based on their rating means from top to bottom as follows: the aspect of process, the aspect of personnel, and the aspect of place and area; and 2) the guidelines for the development of happy schools were as follows: (1) in the aspect of personnel, the school should promote knowledge on multi-culture both within and outside the school; the school should create the feeling of being a family within the school environment; and the school should praise the teachers who devote themselves for the school and the society; (2) in the aspect of process, the school should be pleased with, announce the honor, and give rewards to distinguished teachers and students; and the school should organize learning activities in groups to enable the student to work as teams; and (3) in the aspect of place and area, the school should have the areas for relaxation and doing creative activities; and the school should give importance to happiness in every area in it.

Keywords: Conditions, Development guidelines, Happy school, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ พร้อมให้คำแนะนำ และ ติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมานับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ฐิติกรณ ยาวินชัย จารึกศิลป์ กรรมการสอบการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ที่ให้ความกรุณาในการให้ข้อชี้แนะสำหรับการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานวิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.สาริศา จันท์แรม ดร.ณัฐชา จันท์ธาดา ดร.มุกดา อาภาลีนา และ ดร.สุชาดา สุขบำรุงศิลป์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูในกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลในการตอบ แบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณาจารย์แขนงวิชาบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้ความรู้ คำแนะนำ และให้ กำลังใจตลอดมา

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่จิตรา ก้อนเพชร คุณพ่อพายัพ ก้อนเพชร และ เพื่อนครูโรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคมทุกคน ที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจกับผู้วิจัยเสมอมา

ภัทรพล ก้อนเพชร

สิงหาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับความสุข	11
แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนแห่งความสุข	24
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข.....	49
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สรุปผลการวิจัย	52
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	64
ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือและขอเก็บข้อมูล.....	65
ข แบบสอบถาม.....	74
ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์.....	82
ง การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	88
ประวัติผู้ศึกษา	97

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	40
ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการ ศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน.....	43
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้าน	45
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ด้านบุคคล (people)	46
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ด้านกระบวนการ (process)	47
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ด้านสถานที่ (place)	48
ตารางที่ 4.6 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ด้านบุคคล (people).....	49
ตารางที่ 4.7 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ด้านกระบวนการ (process).....	50
ตารางที่ 4.8 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ด้านสถานที่ (place).....	51

ญ

สารบัญญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	หน้า 6
--------------------------------------	--------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารเชื่อมโยงถ่ายโอนกันอย่างรวดเร็วและเกิดการสร้างชุดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นยุคแห่งสังคมอุดมปัญญา อีกทั้งจากสภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันทางการค้าและการลงทุนที่แข่งขันกันด้วยทุนทางปัญญาและการสร้างนวัตกรรม ซึ่งไม่ใช่เฉพาะการแข่งขันแค่ภายในประเทศ แต่เป็นการแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับสากล จากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สถาบันการศึกษาและครูผู้สอนจึงถูกคาดหวังให้เป็นกลไกสำคัญในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมและพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะสามารถแข่งขันในระดับสากล สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่มีเจตนารมณ์ให้ผู้เรียนเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคมและสติปัญญา คือ การสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้มีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจองค์ประกอบของความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขอย่างชัดเจน แต่ท่ามกลางสภาพปัญหาเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบันผู้คนต่างเร่งรีบในการทำงานเพื่อสร้างรายได้ในการเลี้ยงชีพตนและครอบครัว ทำให้เกิดความเครียดจากการทำงาน ครูเป็นอีกวิชาชีพหนึ่งที่ประสบปัญหาในการทำงานมาก เช่น ปัญหาจากพฤติกรรมของผู้เรียน ปัญหาด้านการจัดการภายในโรงเรียน ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและประสิทธิภาพของการทำงานของครูสอนทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายของนักบริหารการศึกษาที่ต้องปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารการศึกษา โดยการบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง มุ่งเน้นการเพิ่มคุณค่าของบุคคลในองค์กรสู่การเป็นทุนมนุษย์ (Human Capital) ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจในการพัฒนาการสร้างองค์กรแห่งความสุข หรือโรงเรียนแห่งความสุขด้วยกระบวนการค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู และนำไปประยุกต์ใช้ภายในองค์กรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จนกลายเป็นวัฒนธรรมความสุขของโรงเรียน แต่จะต้องควบคู่ไปกับวัฒนธรรมการทำงานที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเกิดผลดีกับทั้งระดับตัวบุคคลที่จะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขในการทำงาน อีกทั้งเป็นผลดีกับระดับโรงเรียนที่จะส่งผลให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพและมีผลิตภาพ

(Productivity) สูงยิ่งขึ้นที่เกิดจากบุคลากรภายในโรงเรียนร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน มีความกระตือรือร้น รักและผูกพันต่อองค์กร ได้รับการประเมินผลงานที่ดี โรงเรียนมีชื่อเสียงและผลดี ที่สำคัญที่สุดก็คือผู้เรียนได้เรียนรู้จากครูผู้สอนที่ทุ่มเทในการทำงานอันเกิดจากการสร้างความสุขในโรงเรียน (อชิคุณ สินธนาปัญญา, 2557)

โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งในระบบสังคมที่มีลักษณะเปิด ซึ่งปัจจุบันได้มีแนวทางในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ทางแวดวงการศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งความสุขหรือโรงเรียนแห่งความสุข ดังนั้น การให้ความสำคัญกับการดำเนินงานภายในโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งความสุขจึงมีบทบาทมากขึ้น องค์กรแห่งความสุขเป็นการบริหารทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ โดยที่ผ่านมามีการบริหารมุ่งพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงด้วยการมุ่งผลลัพธ์จากการปฏิบัติงานของพนักงาน สังเกตได้จากเครื่องมือทางการบริหารที่นิยมนำมาใช้ เช่น Balanced Scorecard, Competency, KPIs, Individual Action Plan เป็นต้น ผลของการมุ่งเน้นแต่ผลงานเพียงอย่างเดียวก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากคนไม่ว่าจะเป็นความเบื่อหน่าย ความเครียดในการทำงาน การทำงานตามคำสั่ง ความไม่รักองค์กร เป็นต้น ดังนั้นองค์กรชั้นนำจึงมุ่งพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง โดยมีนโยบายสร้างความผูกพันต่อองค์กรควบคู่ไปด้วย การให้ความสำคัญต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนนี้เรียกว่า องค์กรสุขภาวะ ซึ่งเป็นการพัฒนาองค์กรที่ครอบคลุมทุกมิติเพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงรวมถึงการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน สำหรับในประเทศไทยจะคุ้นเคยกับคำว่าองค์กรแห่งความสุข (ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์, 2559)

สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ที่เชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติโดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกันยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ทำให้โรงเรียนหรือโรงเรียนเกิดเป็นโรงเรียนแห่งความสุข สำหรับนักเรียนต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) และสอดคล้องกับความพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งความสุขตามที่กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาได้มีแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนา

ผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” ตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) การบริหารโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข โดยใช้หลักการขององค์กรแห่งความสุขเป็นการทำงานในองค์กรให้ประสบความสำเร็จ โดยเริ่มจากการพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้ที่มี มนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาครูและบุคลากร มีการสร้างขวัญและกำลังใจส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรและส่งเสริมให้ผู้บริหารได้รับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้สูงขึ้นให้ได้รับความน่าเชื่อถือ ศรัทธา มีเกียรติในสังคม และส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อโรงเรียนต่อผู้เรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถเป็นการส่งเสริมให้เกิดสุขภาวะที่ดี ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ปัจจัยที่สำคัญ ของการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข สำหรับนักเรียนจึงเกิดจากการพัฒนาบุคลากรภายในที่พร้อมจะทุ่มเทให้กับโรงเรียนในการทำงานด้านต่างๆ และที่สำคัญที่สุด คือการอบรมสั่งสอนและพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมบูรณ์ โดยผู้บริหารมีความสำคัญในการบริหารจัดการกับครู และบุคลากรอย่างเต็มความสามารถ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการทำให้เกิดความสุขต่อนักเรียนและส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขสำหรับนักเรียนต่อไป (ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ)

ระบบการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนได้ออกแบบมาเพื่อเน้นให้นักเรียนเก่งโดยมองข้ามเรื่องการทำให้เด็กมีความสุขเป็นคนดีทำให้เป็นปัญหาในสังคมปัจจุบันอยู่มาก ไม่มีความสุข เกิดความเห็นแก่ตัวมากกว่าเห็นแก่ส่วนรวม ส่วนคนที่ไม่เก่งเพราะการแข่งขันในการเรียนการสอนแข่งขันเพื่อนำคะแนนไปเปรียบเทียบกับคนอื่น หากได้คะแนนไม่ดีก็มีปัญหาต้องดิ้นรนเอาตัวรอด จึงเป็นเหตุให้ไม่มีความสุข เช่นกัน การจะแก้ปัญหานี้ได้การศึกษไทยต้องมุ่งช่วยให้ทุกคนให้ได้พัฒนาศักยภาพของแต่ละคนอย่างเต็มที่ ช่วยให้คนได้รู้จักตัวเอง ภูมิใจในตัวเองและพยายามพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างเต็มความพยายามและศักยภาพของแต่ละคน รวมทั้งมีความคิดจิตใจที่ดีช่วยเหลือเอื้อเฟื้อผู้อื่นที่ด้อยความสามารถ ด้อยโอกาสและการปฏิรูปศึกษาเพื่อการพัฒนาสังคมต้องทำให้โรงเรียน ที่ทำงาน ชุมชนและประเทศเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้คือพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สมาชิกรู้จักข้อบกพร่อง ข้อจำกัดและจุดแข็งของตนเองและพยายามเรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อปรับปรุงตัวเองให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น เน้นการสนับสนุนพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความเก่ง ความสุข ความเป็นคนดีเพื่อส่วนรวม เป้าหมายของการศึกษาและเป้าหมายการพัฒนาประเทศควรจะเป็นไปเพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีสุขภาพกายและใจที่ดีมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมมีจิตสำนึกเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ เพื่อส่วนรวม สามารถที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเอง ชุมชน และประเทศได้อย่างต่อเนื่อง สามารถรับมือกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและช่วยกันพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างดีเน้นคุณภาพชีวิตที่มีความสุข ความพอใจ ความสงบ สันติสุข ความพอเพียง มีการกระจายทรัพยากรและผลของการพัฒนาสู่ประชาชนทั้งประเทศอย่างทั่วถึงเป็นธรรม รวมถึงเลือกแนวทางพัฒนาทางเลือกที่เน้นความยั่งยืนมากกว่าการเน้นการเพิ่มเครื่องอุปโภคบริโภค

สินค้าและบริการซึ่งหลายอย่างเป็นการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยให้ความสุขความพอใจระยะสั้นแบบฉาบฉวย แต่มีผลเสียต่อสภาพแวดล้อมสุขภาพ รวมทั้งการเพิ่มความเครียด ความรู้สึกแปลกแยก เปื่อหน่าย เป็นทุกข์ และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขใน สังคม จึงได้เกิดแนวคิดบริหาร โรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขขึ้น Happy Schools: A Framework for Learner Well-being in the Asia-Pacific ของ UNESCO (2016) ซึ่งเป็นผลการวิจัยที่เสนอการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขจากหลายประเทศในทวีปเอเชีย แสดงให้เห็นแนวโน้มการให้ความสนใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่ไม่ใช่เพียงแค่ด้านวิชาการ แต่เป็นการพัฒนาความคิด ความรู้สึก และจิตใจของนักเรียน โดยแบ่งเกณฑ์ที่ทำให้เกิดความสุขในโรงเรียนเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) บุคคล (people) เป็นมิตรภาพและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นภายในสังคมโรงเรียน บุคคลรอบตัวนักเรียน คือปัจจัยที่สำคัญที่สุดทำให้เกิดความสุข 2) กระบวนการ (process) บรรยากาศที่สนุกสนานและมีปฏิสัมพันธ์ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างอิสระ สร้างสรรค์ และมีส่วนร่วม 3) สถานที่ (place) โรงเรียนที่อบอุ่นและเป็นมิตรช่วยส่งเสริมคนและกระบวนการให้เกิดเป็นโรงเรียนแห่งความสุข อีกทั้งพบว่างานวิจัยด้านความสุขของนักเรียนในประเทศไทยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายและพัฒนาความสุขให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เนื่องจาก “ความสุขเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ เมื่อมีความสุขแล้วจะเกิดการเรียนรู้และเมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว ย่อมเกิดความสุขเป็นวงจรที่สืบเนื่องกันไป” (มารุต พัฒนาผล, 2557)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ได้พัฒนาศักยภาพสามารถต่อยอดความรู้สู่สากล มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทักษะเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการสื่อสารและการเรียนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการประกอบอาชีพ 10 อุตสาหกรรม เพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) สามารถวิเคราะห์เลือกเรียนต่อหรือประกอบอาชีพได้ตามศักยภาพของตนเอง การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม ซึ่งโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 3 มีจำนวน 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดสุทธาวาส โรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน โรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ โรงเรียนบ้านทุ่งกลม โรงเรียนวัดเขาโพธิ์ทอง โรงเรียนวัดบุญสัมพันธ์ โรงเรียนบ้านมาบประชัน (แผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 , 2563)

สภาพปัญหาของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในภาพรวมของจำนวนข้าราชการครู ยังมีความขาดแคลนอัตรากำลังครู ซึ่งข้าราชการครูได้มีการโยกย้ายเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนมาก รวมทั้งครูที่มาบรรจุใหม่ในอัตราค่อนข้างสูง มีสาเหตุมาจากหลาย

ปัจจัยที่ทำให้ไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน เช่น ครูที่ได้รับบรรจุใหม่ภาระงานมาก และได้รับงานพิเศษที่ผู้บริหารมอบหมายให้ไม่ตรงกับความสามารถ ไม่มีความสุขในการทำงาน ครูและคนในแวดวงการศึกษาทั้งหมดไฟกับการทำงานตามความตั้งใจทางอุดมการณ์ของตัวเอง ในปัจจุบันพบว่า พื้นที่ที่ทำให้ครูและนักเรียนซึมเศร้าและกดดันมากขึ้น คือ โรงเรียน ซึ่งในรายงาน The Good Childhood Report 2019 จาก The Children's Society (2019) ระบุว่าสาเหตุสำคัญมาจากการประเมินโดยให้คุณค่ากับความสำเร็จเชิงวิชาการมากเกินไปว่าคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของชีวิต ดังนั้นการจะสร้างสภาพแวดล้อมให้โรงเรียนน่าอยู่และนักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขต้องพัฒนาครูด้วยเช่นกัน เพราะครูเป็นบุคคลที่สำคัญทั้งต่อนักเรียนและโรงเรียน เนื่องจากความรู้ ความสามารถและคุณภาพของครูมีผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และมีผลต่อความสำเร็จของนักเรียนและโรงเรียน ทั้งนี้ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้นั้นล้วนขึ้นอยู่กับความตั้งใจของครูที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ อันเกิดจากกระบวนการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนครูให้มีศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม สมรรถนะและทักษะ ที่เหมาะสมตามความต้องการของงานในแต่ละตำแหน่งหรือความต้องการขององค์กร (อิสราภรณ์ สืบสาย, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

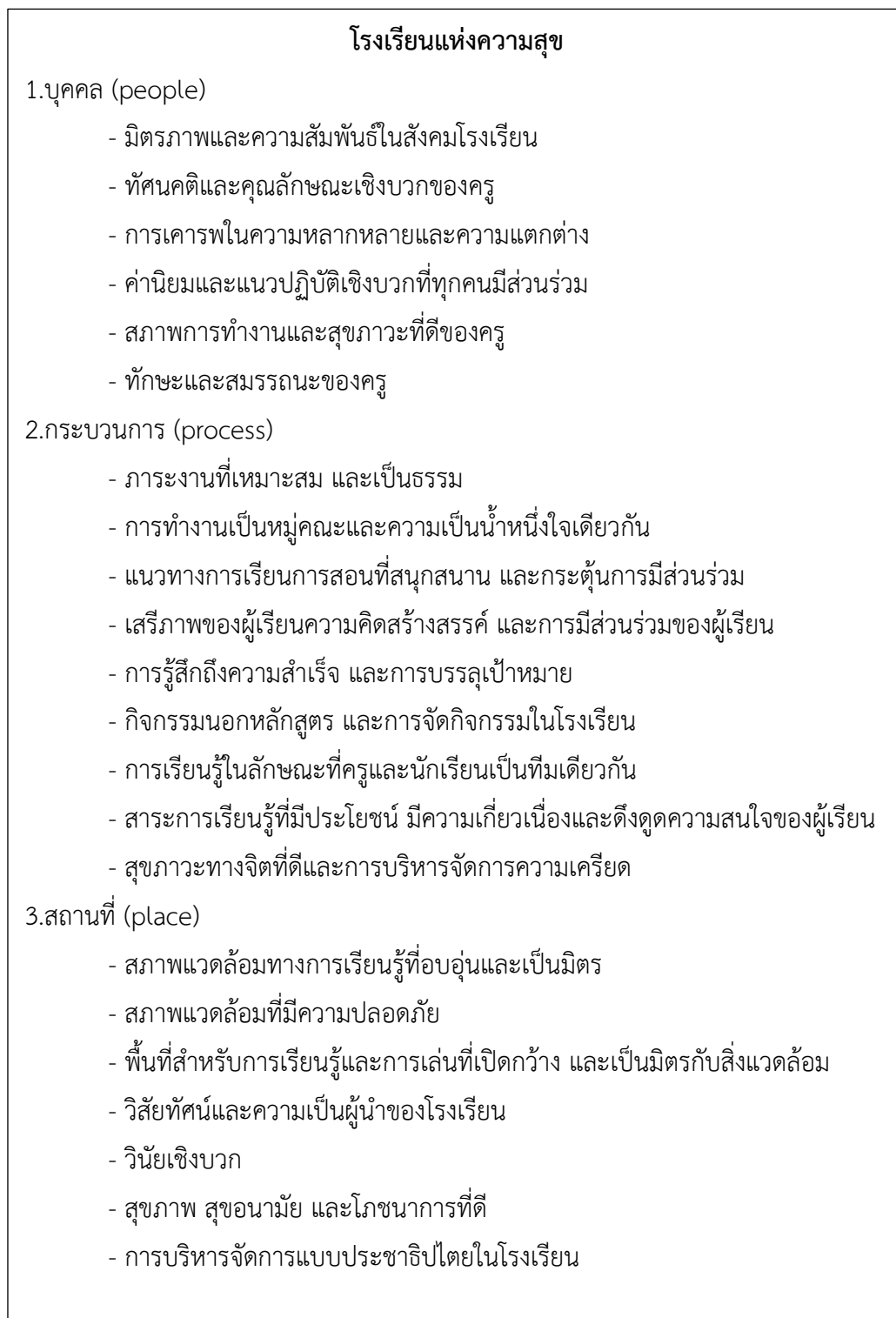
2.1 เพื่อศึกษาสภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้กรอบแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ (UNESCO Bangkok, 2016) ประกอบด้วยเกณฑ์จำนวน

22 ข้อ ที่มีความคาบเกี่ยวและส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) บุคคล (people) 2) กระบวนการ (process) 3) สถานที่ (place) ดังรายละเอียดตามภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตของเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้แนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ (UNESCO Bangkok, 2016) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) บุคคล (people) 2) กระบวนการ (process) 3) สถานที่ (place)

4.2 ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 7 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 309 คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันกับความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

5.1 การเป็นโรงเรียนแห่งความสุข หมายถึง การดำเนินงานภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความสุข โดยมีเกณฑ์การพิจารณา 3 ด้าน คือ 1) ด้านบุคคล 2) ด้านกระบวนการและ 3) ด้านสถานที่

5.1.1 ด้านบุคคล (people) หมายถึง การบริหารบุคลากรภายในโรงเรียนในด้านความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงาน เจตคติ การยอมรับในความแตกต่าง การยอมรับในเงื่อนไขของการทำงาน การให้ความร่วมมือในการทำงาน การมีความรู้และทักษะในการทำงาน โดยข้อพิจารณาเกี่ยวกับบุคคล

1) **มิตรภาพและความสัมพันธ์ในสังคมโรงเรียน** หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับชุมชน และการสร้างความสัมพันธ์แบบเครือข่ายกับโรงเรียนอื่น

2) **ทัศนคติและคุณลักษณะเชิงบวกของครู** หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูและนักเรียน การให้ความสำคัญในการสรรหาคัดเลือกและประเมินครูในด้านบุคลิกภาพ เจตคติและจริยธรรม

3) **การเคารพในความหลากหลายและความแตกต่าง** หมายถึง การสร้างความรู้ให้กับบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับความหลากหลายวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้นำไปสู่ความเข้าใจของวัฒนธรรมของประเทศและวัฒนธรรมอื่นๆ

4) *ค่านิยมและแนวปฏิบัติเชิงบวกที่ทุกคนมีส่วนร่วม* หมายถึง การสร้างทัศนคติทางบวกและการปฏิบัติงานที่ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วม

5) *สภาพการทำงานและสภาวะที่ดีของครู* หมายถึง การสร้างความตระหนักถึงการทำงานและผลงานของครู การมอบรางวัลให้แก่ครูเพื่อเสริมแรงในการทำงาน การประเมินครูในด้านการทำงานและความเป็นอยู่

6) *ทักษะและสมรรถนะของครู* หมายถึง การพัฒนาความเป็นมืออาชีพให้กับครู โดยการฝึกอบรมในด้านของนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ และวิธีการจัดการเรียนรู้

5.1.2 ด้านกระบวนการ (process) หมายถึง กระบวนการสอนและการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและสมรรถนะที่นอกเหนือจากวิชาการ

1) *ภาระงานที่เหมาะสมและเป็นธรรมชาติ* หมายถึง ภาระงานและการบ้านที่เหมาะสมกับนักเรียน โดยการมุ่งเน้นการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง

2) *การทำงานเป็นหมู่คณะและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน* หมายถึง การสร้างความรู้สึกร่วมกันของการเป็นเจ้าของบุคลากรในโรงเรียน โดยผ่านการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน

3) *แนวทางการเรียนการสอนที่สนุกสนาน และกระตุ้นการมีส่วนร่วม* หมายถึง การสอนของครูที่มีส่วนร่วมและความสนุกสนานจะช่วยให้เกิดความรักในการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ ด้วยวิธีการสร้างและเผยแพร่สิ่งที่ได้เรียนรู้การนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติให้เกิดประสบการณ์จริง

4) *เสรีภาพของผู้เรียนความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน* หมายถึง โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้เกิดเสรีภาพในการแสดงออกของนักเรียน และแบ่งปันความรับผิดชอบที่ไม่เป็นอันตรายเมื่อเกิดข้อผิดพลาด

5) *การรู้สึกรถึงความสำเร็จ และการบรรลุเป้าหมาย* หมายถึง การรับรู้ถึงความสำเร็จของนักเรียนที่ได้รับการยอมรับและกำลังใจจากครูผู้สอนผู้ปกครอง และชุมชน ผ่านการได้รับข้อเสนอแนะเชิงบวกที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จ

6) *กิจกรรมนอกหลักสูตร และการจัดกิจกรรมในโรงเรียน* หมายถึง โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรจะช่วยให้ส่งเสริมความภาคภูมิใจ การทำงานเป็นทีมการพัฒนาทักษะใหม่ๆ โดยกิจกรรมนั้น นักเรียนควรเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมหรือเกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

7) การเรียนรู้ในลักษณะที่ครูและนักเรียนเป็นทีมเดียวกัน หมายถึง โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้สร้างมิตรภาพระหว่างครูและนักเรียนที่มีโอกาสในการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันอย่างเท่าเทียม เพื่อให้แผนการเรียนรู้เกิดจากการออกแบบร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

8) สารการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ มีความเกี่ยวเนื่องและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน หมายถึง โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างเนื้อหาแต่ละวิชา และนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์จริงในชีวิตประจำวัน

9) สุขภาวะทางจิตที่ดีและการบริหารจัดการความเครียด หมายถึง โรงเรียนมีนักจิตวิทยา ครูแนะแนวหรือที่ปรึกษาประจำโรงเรียน เพื่อช่วยในการให้คำปรึกษาเพื่อจัดการความเครียดและภาวะซึมเศร้าและส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับความสุขการจัดการความเครียดการทำสมาธิในห้องเรียน

5.1.3 ด้านสถานที่ (place) หมายถึง โรงเรียน แหล่งเรียนรู้ในบริบทของโรงเรียน

1) สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเป็นมิตร หมายถึง โรงเรียนมีการให้ความสำคัญในสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การกล่าวคำทักทายและรอยยิ้ม เพื่อสร้างความอบอุ่นและเป็นกันเอง

2) สภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยปราศจากการรังแก หมายถึง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อลดการกลั่นแกล้งและสร้างมิตรภาพระหว่างนักเรียน

3) พื้นที่สำหรับการเรียนรู้และการเล่นที่เปิดกว้าง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง โรงเรียนให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้และการเล่นในพื้นที่กลางแจ้งที่ได้ใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อม

4) วิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความสุข เช่น การได้รับความรักการได้การชื่นชม การได้รับการยอมรับ และการได้รับการสรรเสริญ

5) วินัยเชิงบวก หมายถึง โรงเรียนมีการสร้างวินัยเชิงบวกที่จะให้ผลที่ดีกว่าการลงโทษหรือการเปรียบเทียบนักเรียนแต่ละคน

6) สุขภาพ สุขอนามัย และโภชนาการที่ดี หมายถึง โรงเรียนให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสะอาดโภชนาการและการมีสุขภาพดี ในด้านการเตรียมอาหารให้นักเรียนที่สะอาด การจัดตารางอาหารให้ถูกต้องตามหลักโดยนักโภชนาการและการทำความสะอาดสถานที่ต่างๆ ภายในและรอบโรงเรียน

7) การบริหารจัดการแบบประชาธิปไตยในโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบและข้อบังคับ จะต้องมาจากการยอมรับการรับฟังความคิดเห็นและมาจากข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู นักเรียน

5.2 โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 หมายถึง โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 3 จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ 1.โรงเรียนวัดสุทธาวาส 2.โรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน 3.โรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ 4.โรงเรียนบ้านทุ่งกลม 5.โรงเรียนวัดเขาโพธิ์ทอง 6.โรงเรียนวัดบุญสัมพันธ์ 7.โรงเรียนบ้านมาบประชัน

5.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 หมายถึง หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกะสีชิ่ง อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอสัตหีบ

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการวางแผน กำหนดแนวทางแก้ปัญหา พัฒนาโรงเรียน พัฒนาพฤติกรรมและสร้างโรงเรียนแห่งความสุขที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของครูให้มีการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

6.2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 ในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 3 และพัฒนาให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข

6.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีแนวทางในการวางแผน กำหนดแนวทางแก้ปัญหา พัฒนาโรงเรียน พัฒนาพฤติกรรมและสร้างโรงเรียนแห่งความสุขที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูให้มีการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความสุข
2. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนแห่งความสุข
3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับความสุข

มีสาระหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

1.1 ความหมายของความสุข

นักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้คำนิยามและความหมายของความสุข ไว้ในทิศทางเดียวกัน ขอนำเสนอดังต่อไปนี้

ความสุข ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 คือ ความสบายกายสบายใจ หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ประเภทหนึ่งมีหลายระดับตั้งแต่ความสบายใจเล็กน้อยไปจนถึงความเพลิดเพลินหรือเต็มไปด้วยความสนุก

พุทธทาสภิกขุ (2542) ให้ความหมายของความสุข คือ สุขเพราะไม่เบียดเบียน ไม่เห็นแก่ตัวสุขเพราะอยู่เหนืออำนาจามเหนือกิเลส ที่จะมากระทบตัวเรา สุขเพราะละตัวเสียไม่ได้ไม่ยึดมั่นถือมั่นในตัวกู

อภิชัย มงคล (2544) และคณะได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่า “ความสุข” ไว้ว่า สภาพชีวิตที่เป็นสุขอันเป็นผลเนื่องจากการมีความสามารถในการจัดการปัญหาในการดำเนินชีวิต มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยครอบคลุมถึงความดีงามภายในจิตใจ ภายใต้อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

พระพรหมคุณาภรณ์ (2545) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสุขในเชิงพุทธศาสนาไว้ว่า ความสุขเป็นการดับกิเลส หรือการดับทุกข์ เป้าหมายอันสูงสุดคือ ความสุข มีความสำคัญมากในการ

ปฏิบัติธรรมทางพุทธศาสนาแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1) กามสุข คือ สุขเนื่องจากกามอารมณ์ 2) ฌานสุข คือ สุขเนื่องจากฌาน 3) นิพานสุข คือ สุขด้วยนิพาน เป็นความสุขที่เกิดจากภาวะไร้ตัณหา

พินิจ รัตนกุล (2547) ให้ความเห็นว่า ศาสนาพุทธ แบ่งความสุขที่มนุษย์พึงมี ออกเป็นหลายระดับตามกำเนิดหรือที่มา (ของความสุข) ในระดับแรกความสุขเป็นการควบคุมกิเลส ตัณหาไม่ให้มีอำนาจเหนือเราด้วยศีล (คุณธรรม) สมาธิ (เอาจิตตั้งไว้ในอารมณ์ที่เป็นกุศล) ปัญญา (การพิจารณาไตร่ตรอง) ในระดับนี้ความสุขยังเกี่ยวพันกับการมีวัตถุ เช่น ทรัพย์) และการสนองความต้องการของอินทรีย์ทั้งหก (ตา หู ลิ้น กาย ใจ) อยู่ แต่เป็นการตอบสนองในขอบเขตของความพอดี และไม่ได้เกิดจากความโลภ ในระดับสูงขึ้นความสุขเกิดจากการมีจิตใจสงบ (เพราะไม่อยู่ในอำนาจของ กิเลสตัณหา) และมีลักษณะประณีตลึกซึ้งกว่า เพราะไม่ได้เกี่ยวข้องกับวัตถุ แต่เป็นผลจากการขุดลึก ลงไปในจิตจนพบความสงบนิ่งที่เป็นสภาพธรรมตาของจิต ศาสนาพุทธเรียกความสุขระดับนี้ว่า “ สันติ สุข ” ส่วนความสุขระดับสุดท้ายเป็นการที่จิตมีอิสระสมบูรณ์ ไสสว่างปราศจากกิเลสตัณหาและ อุปาทาน ศาสนาพุทธเรียกว่า “ วิมุตติสุข ” คือเป็นความสุขที่เกิดจากการหลุดพ้นจากอกุศลมูลทั้งสาม อัน ได้แก่ โลก โกรธ หลง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งความสุขในคำสอนของพุทธศาสนามีอยู่ 2 ประเภท ใหญ่ คือความสุขทางโลกที่เกิดจากการมีวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการ เช่น มีทรัพย์ มีมิตรภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียงและความสุขทางธรรม (ตรงข้ามกับทางโลก) ที่เกิดจากการมีจิตสงบอยู่ในสภาวะ ปกติ (สันติสุข) และการมีจิตเป็นอิสระจากกิเลสตัณหาและอุปาทาน (วิมุตติสุข) ด้วยแสงสว่างของ ปัญญาหรือวิชา ส่วนมนุษย์จะมีความสุขประเภทใดนั้น เป็นการเลือกของคนแต่ละคน และต้องใช้ ความเพียรพยายามด้วยตนเอง เช่นถ้าหากเราต้องการมีความสุขทางโลกให้มากขึ้น เราต้องมีทั้งงาน และศีลควบคู่กันไปกับการมีทรัพย์หรือฐานะตำแหน่ง และถ้าหากมีใจเป็นสมาธิคือตั้งใจที่จะที่จะ สงเคราะห์ผู้อื่นให้มีความสุขตามกำลังที่ทำได้เราก็จะยิ่งมีความสุขเพิ่มขึ้นอีก ถ้าหากเราเลือกความสุข ทางธรรมเราต้องใช้ความพยายามมากเป็นพิเศษจึงจะทำให้จิตเป็นปกติได้เต็มทีคือหลุดพ้นจากอำนาจ จากความโลภ ความโกรธ และความหลง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2552) ได้ให้ความหมายของความสุข คือ สภาพชีวิตที่เป็นสุขอันเป็นผลมาจากการมีความสามารถในการจัดการปัญหาในการดำเนินชีวิตที่มี ศักยภาพในการพัฒนาตนเองโดย รวมไปถึงความดีงามภายในจิตใจด้วย

กนกพร นิตยนิธิพฤทธิ และณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2553) ได้อธิบายความหมายของ ความสุขตามมุมมองของเศรษฐศาสตร์ไว้ว่า ความสุขที่เกิดขึ้นในสังคมมีฐานคิดที่ขึ้นอยู่กับวัตถุและ ความพอใจในวัตถุ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทฤษฎีอรรถประโยชน์ในการบริโภคอุปโภค และการใช้ประโยชน์ อื่นๆ จากวัตถุ

ประเวศ ะสี (2553) กล่าวว่า ความอยู่เย็นเป็นสุข เป็นภาพสะท้อนของสังคมที่มี ความสุข สุขจากองค์รวมของทั้งปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ความสุขในทางจิตวิทยา เป็น

ความรู้สึกร่วมทางอารมณ์ที่แต่ละบุคคลตัดสินว่าความสุขมากหรือน้อย ซึ่งขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตที่กำลังดำเนินอยู่ ประสบการณ์ที่ผ่านในอดีตหลักการวิจิตคิด ประสบการณ์ชีวิตอาจมีทั้งที่ก่อให้เกิดความสุข ความทุกข์ และระดับความสุขและความทุกข์ขึ้นอยู่กับเราจะจดจำประสบการณ์ชีวิตนั้นได้มากหรือน้อย

ดลฤดี สุวรรณศิริ (2554) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างความสุขไว้ดังนี้ สิ่งแรก คือสามารถสร้างกำลังใจ กำลังใจเป็นสิ่งสำคัญเพราะในชีวิตย่อมต้องเจอกับปัญหาและอุปสรรคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งที่สอง คือ มุ่งงานที่รักทำ คนที่มีความสุขมักเป็นที่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองรักซึ่งนอกจากงานที่ออกมาจะมีประสิทธิภาพแล้ว ผลงานเหล่านั้นยังมีรูปแบบพิเศษเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สิ่งที่สาม คือ มีการจัดสรรเวลาในชีวิตที่เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย จะเห็นได้ว่าการใช้เวลาในการดำเนินชีวิตนั้นมีความแตกต่างกันไปแต่ต้องรู้จักจัดสัดส่วนของงานและความเป็นส่วนตัวให้ลงตัว สิ่งสี่ คือรู้แหล่งความสุขใกล้ตัวแล้วหรือยัง แหล่งความสุขที่ใกล้ชิดมนุษย์มากที่สุดก็คือธรรมชาติ เมื่อใดก็ตามที่ได้กลับเข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติก็จะรู้สึกถึงความอึดแอิบ เบิกบาน ความงดงามและความสมดุลแห่งชีวิต

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556) กล่าวว่า ความสุข เป็นการควบคุมการทำงานของระบบสมองในตัวของผู้ที่สามารถหลั่งสารแห่งความสุข ได้แก่ สารเอ็นดอร์ฟิน (Endorphins) เป็นสารที่ทำให้เกิดความสุข อารมณ์ดี ทำให้สมองเติบโตและเรียนรู้ได้ดี สารอะซีทิลโคลีน (Acetylcholine) เป็นสารที่ช่วยในการจดจำ กระบวนการเรียนรู้ และเก็บความรู้ไว้ได้นาน สารเซโรโทนิน (Serotonin) เป็นสารควบคุมความประพฤติการแสดงออก อารมณ์ทำให้สมองตื่นตัวและมีความสุขซึ่งเป็นการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้

เด่นชัย อาทิตย์เจริญชัย (2558) ความหมายของความสุข สามารถสรุปได้ว่าความสุข คือสิ่งที่ดี สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภายในและภายนอก เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาและมุ่งทำให้เกิดขึ้นกับตนเอง

อุทัยวรรณ ศรีรัตน์ (2560) ได้ให้ความหมายของความสุข ว่าเป็นกระบวนการทำงานของสมอง ที่ควบคุมอารมณ์ความรู้สึกความต้องการและหลั่งสารเอ็นดอร์ฟินออกมาเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ที่เหมาะสม ทำให้มีความพร้อมในการทำงานและกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุตามจุดประสงค์ตามความปรารถนา มีความสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ แก้ไขปัญหาความเครียดได้ตามสภาวะความสมบูรณ์ของจิตใจ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ในสังคมได้ รวมไปถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมและทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ลำไพร เมืองคง (2562) ได้ให้ความหมายของความสุข คือ การที่บุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งแล้วแสดงออกด้วยการที่ไม่มีโรค ใจที่ไร้กังวล เกิดความพึงพอใจเบิกบานใจและยินดี จนนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมในตนเองอย่างสร้างสรรค์ได้

Veenhoven (1997) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของความสุขและความเข้าใจของมนุษย์เกี่ยวกับคำว่าความสุข โดยศึกษาเชิงลึกจากคำถามเกี่ยวกับความสุขและความพึงพอใจในชีวิต ได้ข้อสรุปว่า ความสุขเป็นมาตรวัดคุณภาพชีวิตของประชากร โดยทั่วไปความสุขจะเป็นการกระทำที่ระบุปัญหา ความต้องการ ตรวจสอบความก้าวหน้าของสังคม แสดงให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตที่สามารถใช้อธิบายความเป็นอยู่ของประชากรว่ามีความเหมาะสมในการใช้ชีวิตที่

Francis (1999) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความสุข ไว้ว่า สิ่งที่ไม่คงที่ในการแสดงออกผลของอารมณ์ทางบวกจากการมีความสุขจะมีส่วน ทำให้เกิดสังคมที่ดี เป็นธรรมชาติมีความรื่นรมย์ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นดี

Manion (2003) ให้ความหมายว่า ความสุข คือ สภาวะที่เข้มข้นและอบอวลเต็มไปด้วยความคิดทางบวก ชัดเจนสว่างไสว และเต็มไปด้วยอารมณ์ที่ร่าเริงและเบิกบาน ทั้งยังแสดงออกให้เห็นทั้งท่าทางร่างกายและคำพูด รวมทั้งการแสดงออกเต็มไปด้วยพลังกับความตื่นเต้น

Wittmann (2003) ได้ให้ความหมายว่า ความสุข หมายถึง ระดับของความรู้สึกที่แสดงออกถึงความพอใจในระดับสูง และมีคำที่ให้ความหมายเกี่ยวกับความสุขอีกหลากหลาย เช่น ภาวะสุข (Well Being) สุขารมณ์ (Pleasure) โชคดี (Luck) สนุกสนาน (Joy) ความพึงพอใจ (Satisfaction) เบิกบานสราญใจ (Ecstasy) เป็นต้น

Diener and Oishi (2004) ได้ให้ความหมายว่า ความสุข คือการที่บุคคลประเมินคุณภาพของชีวิตขณะนั้นว่ามีความพอใจ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การประเมินภาวะสุขภาพชีวิตหลังแต่งงาน ชีวิตการทำงาน ซึ่งคนที่มีความสุขจะมีความคิดหรืออารมณ์ทางบวกสูง คิดและทำในสิ่งที่ดี ๆ ส่วนคนที่ไม่มีความสุขมักจะมีอารมณ์ทางลบสูง

Warr (2007) ได้กล่าวไว้ว่า ความสุขที่เกิดขึ้นจากภายในของจิตใจเพื่อตอบสนองต่อสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นประสบการณ์ที่สำคัญต่อทุกคนในด้านการทำงานและชีวิตส่วนบุคคล

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสุข เป็นกระบวนการทำงานของสมองที่ควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ความต้องการ และหลังสารเอ็นดอร์ฟินออกมาเพื่อให้เกิดความพึงพอใจที่เหมาะสมทำให้มีความพร้อมในการทำงานและกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุตามจุดประสงค์ตามความปรารถนา มีความสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ แก้ไขปัญหาความเครียดได้ตามสภาวะความสมบูรณ์ของจิตใจ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมได้ รวมไปถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมและทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

1.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับความสุข

ตามทรรศนะของนักปรัชญาได้กล่าวถึงความสุขไว้ 4 กลุ่มดังนี้

1. ความสุขตามแนวคิดกลุ่มสุขนิยมหรือรตินิยม (Hedonism) คือกลุ่มที่ถือหลักการว่าความสุขเป็นสิ่งที่ดีที่สุดของชีวิต เป็นสิ่งสุดท้ายเป็นเป้าหมายสุดท้ายที่มนุษย์เราควรไปให้ถึง

ความสุข จึงเป็นที่สุดของความต้องการจุดหมายปลายทางของมนุษย์ คือการได้มาซึ่งความสุขสบาย และสิ่งที่จะได้มาจะต้องได้มาด้วยความทุกข์น้อยที่สุด ทฤษฎีสุนิยมถือว่าวิธีการทางวิทยาศาสตร์จะเป็นหนทางนำมนุษย์ไปสู่ความสุขที่แท้จริงได้คือตรวจสอบได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าวิทยาศาสตร์ มีความเจริญก้าวหน้าไปแค่ไหนมนุษย์เราก็จะยิ่งมีความสุขสะดวกสบายมาก นักสุนิยมเห็นว่าสิ่งที่มีค่าในตัวเอง คือ ความพึงพอใจ (Pleasure) และความพึงพอใจนี้จะต้องมีที่มาจากประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ 1) การได้เห็นสิ่งสวยงามทางตา 2) การได้ยินเสียงไพเราะทางหู 3) การได้กลิ่นหอมสดชื่นทางจมูก 4) การได้ลิ้มรสอาหารถูกปากทางลิ้น 5) การได้สัมผัสความอ่อนนุ่มละมุนละไมทางกาย ซึ่งการมีความสุขทางประสาทสัมผัสนี้ย่อมทำให้เกิดความสุขทางใจตามมา อย่างไรก็ตามมีข้อโต้แย้งแนวคิดสุนิยมอยู่หลายประการคือ 1) ถ้ามนุษย์แสวงหา แต่ความสุขสบายอารยธรรมของมนุษย์คงจะมีไม่ได้ 2) ถ้ามนุษย์แสวงหา แต่ความสุขสบายการกระทำที่น่าสรรเสริญ เช่น การสละชีวิตเพื่อความเชื่อทางศาสนาเป็นต้นคงจะมีไม่ได้ 3) ความสุขทางประสาทสัมผัสไม่มีความแน่นอนเพราะต้องอาศัยปัจจัยภายนอกตัวเราจึงจะมีความสุขได้

2. ความสุขตามกลุ่มอสุขนิยม (Non-Hedonism) ทฤษฎีนี้ตั้งขึ้นเพื่อโต้แย้งกับทฤษฎีสุนิยมเพราะเชื่อว่าการที่คนเราสนองความต้องการทางประสาทสัมผัสเพียงอย่างเดียวแล้วมนุษย์จะมีความต่างอะไรไปจากสัตว์โลกอื่นๆ เพราะการถือเอาความสุขเป็นเป้าหมายสูงสุดที่มนุษย์ต้องไปให้ถึงนั้น ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา คือ ทำให้ความต้องการของคนเราไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อคนเรามีความสุขสบายก็ทำให้เราไม่ต่อสู้หรือสู้ต่อเฉื่อยชา กลุ่มอสุขนิยมจึงเสนอว่าเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิตมนุษย์ไม่ใช่ความสุขภายนอก แต่มันเป็นความสุขภายในคุณค่าของชีวิตอยู่ที่จิตใจสงบเยือกเย็น กลุ่มอสุขนิยม มีอยู่หลายกลุ่มด้วยกันดังนี้

2.1 กลุ่มปัญญานิยม (Rationalism) กลุ่มนี้ถือว่าปัญญาหรือความรู้เป็นสิ่งที่ดีที่สุดในที่มนุษย์ควรแสวงหาชีวิตที่ดีที่แท้จริง คือ ชีวิตที่จิตหลุดพ้นจากความต้องการทางกายไปสู่โลกของจิตหรือปัญญาโดยเฉพาะ ปัญญาเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตเป็นสาระแก่นแท้ของคน สาระของคนคือวิญญาณ สาระของวิญญาณ คือ ปัญญาหรือความรู้ การแสวงหาความรู้ความจริงคือความต้องการที่จะไปสู่ปัญญาความรู้จริง แต่ความรู้ดังกล่าวจะต้องเป็นความรู้ที่บริสุทธิ์เป็นสัจธรรมและอมตะ ไม่เกี่ยวข้องกับความต้องการทางกายมีใจที่สงบไม่แก่งแย่งแข่งขัน ความสำคัญของกลุ่มปัญญานิยมคือการมุ่งเน้นค้นหาปัญญา

2.2 กลุ่มวิมุตินิยม (Salvatonism) กลุ่มวิมุตินิยมมีแนวคิดที่ว่า ความสุขไม่ใช่สาระของชีวิต ความสงบมีค่ามากกว่า กลุ่มปัญญานิยมจะมุ่งเน้นที่การแสวงหาสัจจะหรือความจริงที่เป็นสิ่งประเสริฐของชีวิต แต่วิมุตินิยมจะเน้นในเรื่องการดับความต้องการทางกายและการเอาชนะตนเองมากกว่า กลุ่มวิมุตินิยม ไม่ได้ปฏิเสธความสุขไปเสียทีเดียว แต่ให้ความสุขเป็นทางสายกลาง เช่น ศาสนาโดยทั่วไปก็เป็นวิมุตินิยมความพอใจของมนุษย์ คือ ความพอดีระหว่างสิ่งที่มีกับสิ่งที่ต้องการ

โดยสิ่งที่มีนั้นได้มาจากภายนอก ซึ่งต้องเอามาด้วยวิธีการต่างๆ เพราะเป็นสิ่งที่มีความจำกัด ทุกคนอยากได้อยากมีและวัตถุสิ่งของต่างๆเมื่อได้มาแล้วก็ไม่สามารถที่จะแน่นอนใจได้ว่าจะอยู่ไปอีกนานแค่ไหนเพราะเป็นสิ่งที่ไม่คงที่ ถ้ายึดติดกับสิ่งของพวกนี้ก็จะทำให้เป็นทุกข์หรือผิดหวังโดยไม่ทันตั้งตัวเหตุเพราะความสุขขึ้นอยู่กับสิ่งของที่ไม่แน่นอนที่ไม่สามารถควบคุมได้ ถ้าลดความต้องการสิ่งของวัตถุพวกนี้ลงจะมีความสุขมากกว่าการที่ต้องไปดิ้นรนชวนขวายหาสิ่งของวัตถุต่างๆ ที่ตั้งอยู่บนความไม่แน่นอนนั้น การเอาชนะใจตัวเองนั้นเป็นการง่ายและแน่นอนกว่าการที่จะไปชนะผู้อื่นดังนั้นวิธีนี้จึงเป็นวิธีแห่งความสุขอย่างแท้จริงกว่าวิธีแรก

3. ความสุขตามกลุ่มอัตถิภาวนิยม (Existentialism) แม้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์จะทำให้มนุษย์มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น แต่การได้มาซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆนั้นทำให้ต้องอดหลับ อดนอนทำงานหนัก เพื่อจะได้เงินมาซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกตรงนั้น และเมื่อได้มาแล้วหากสิ่งนั้น เกิดชำรุดเสียหายขึ้นมาก็เป็นทุกข์ สิ่งอำนวยความสะดวกพวกนี้ทำให้เหมือนตกเป็นทาสของผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ กลายเป็นคนที่ไม่ใช่ตัวเองจริงๆ ชาตอิสระในการทำอะไรต่างๆ อย่างเสรี ชาตความเป็นตัวของตัวเอง กลุ่มอัตถิภาวนิยมจึงเสนอให้มนุษย์กลับมาเป็นตัวของตัวเอง การกลับมาเป็นตัวของตัวเอง คือการตระหนักถึงเสรีภาพซึ่งเป็นธาตุแท้ของมนุษย์เลือกที่จะทำอะไรต่างๆ ได้อย่างอิสระเสรีและการเลือกทุกครั้งต้องอยู่ในความรับผิดชอบของตัวเองด้วยนั่น คือ ต้องมีความตั้งใจในการเลือกว่าจะเอาอย่างไรกับชีวิตของเราเมื่อใดก็ตามที่ทำการเลือกชีวิตก็จะเข้าถึงเสรีภาพของตัวเองที่แท้จริงที่เป็นตัวชี้ว่ามีชีวิตอยู่ในโลกนี้จริงๆ และได้สัมผัสการมีอยู่ของตัวเองซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะบอกเราได้ว่าเราจะทำอะไรต่อไปหรือเราจะใช้ชีวิตไปในแนวทางใดนั่นเอง

4. ความสุขตามกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) ทฤษฎีต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้นล้วนมีมุมมองเกี่ยวกับชีวิตเพียงด้านเดียวเท่านั้น ซึ่งเป็นแนวคิดที่แคบเกินไปกลุ่มมนุษยนิยม จึงเสนอขึ้นมาว่ามนุษย์ควรมองชีวิตให้รอบด้านแทนที่จะมองแค่ด้านเดียวเพราะนั่นทำให้ทัศนคติแคบไปด้วย ซึ่งส่งผลให้การใช้ชีวิตแคบไปด้วย ทางที่ถูกคือต้องมองชีวิตทั้งในทรรศนะทางสุขนิยมวิมุตินิยมและปัญญานิยมสิ่งที่มีค่าและที่มนุษย์ควรแสวงหาเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์คือสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในทุกๆด้านทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่ก็ต้องรู้จักควบคุมความต้องการให้อยู่ในระดับที่พอเหมาะพอดี และเหมาะสมด้วยไม่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่งต้องทำให้สมดุลกัน จึงจะเป็นการใช้ชีวิตที่รอบคอบมากที่สุด (อัมพร ภาวศุทธิ์, 2559)

จากแนวคิดตามทรรศนะของนักปรัชญาทั้ง 4 กลุ่มดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กลุ่มสุขนิยมถือว่าความสุขเป็นเป้าหมายสูงสุดของมนุษย์โดยมีที่มาจากประสาทสัมผัสทั้งห้า กลุ่มสุขนิยมเสนอว่าเป้าหมายที่แท้จริงของมนุษย์ คือ ความสุขภายในส่วนความสุขตามทรรศนะของกลุ่มอัตถิภาวนิยม คือ การเข้าถึงเสรีภาพของตัวเองที่แท้จริงและกลุ่มมนุษยนิยมให้เสนอทั้ง 3 ทรรศนะดังกล่าวอย่างสมดุล

วราภรณ์ ตระกูลสฤกษ์ดี (2543, น.143) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสุขไว้ว่า

1. ความสุข เป็นเป้าหมายสูงสุดที่ทุกคนพึงปรารถนาอยากพบอยากประสบอยู่ตลอดชีวิต
2. ความสุข เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีความแตกต่าง กล่าวคือ ความสุขของคนหนึ่งอาจจะไม่ใช่ความสุขของอีกคนหนึ่ง ความสุขของคนส่วนใหญ่อาจไม่ใช่ความสุขของใครบางคน
3. ความสุขของแต่ละบุคคลมีความเหมือนกันคือ “ ความพอใจความสนใจสมปรารถนา ” ความพอใจ คือ พพอใจในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่มีอยู่ ได้รับอยู่ความสนใจหรือสมปรารถนา คือ การได้ในสิ่งที่ต้องการการได้ในสิ่งที่คาดหวังสิ่งที่รอคอย สิ่งที่ไม่ได้คาดหวังว่าจะได้เมื่อได้ตามคาดหวัง บุคคลนั้นก็จะมีสุขพึงพอใจและมีความสุข
4. ไม่มีใครในโลกนี้จะพบ แต่ความสุขความสมหวังตลอดชีวิตทุกคนล้วน แต่ต้องพบกับความผิดหวังความเสียใจความพ่ายแพ้ ฯลฯ ซึ่งนำความทุกข์มาสู่ชีวิตจะมากบ้าง น้อยบ้าง ย่อมแล้วแต่เหตุปัจจัยและสภาพแวดล้อม
5. ความสุขที่แท้จริงอยู่ที่ตัวเราเองตัวเราเองเป็นผู้กำหนดความสุขหรือความทุกข์ใจ สรุปลได้ว่าความสุขของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน แต่มีความเหมือนกันคือ “ ความพอใจความสนใจสมปรารถนา ” แต่ไม่มีใครในโลกนี้จะพบแต่ความสุขความสมหวังตลอดชีวิตซึ่งตัวเราเองเป็นผู้กำหนดความสุขหรือความทุกข์

1.3 ปัจจัยของความสุข

นักวิชาการได้ให้คำนิยามและความหมายปัจจัยของความสุข ไว้ในทิศทางเดียวกัน ขอนำเสนอดังต่อไปนี้

Heylighen ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุข พบว่ามี 8 ปัจจัย ดังนี้

1. ความมั่งคั่ง (wealth) ซึ่งวัดจากกำลังซื้อและความสามารถในการครอบครองวัตถุ ที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานได้ แต่ความมั่งคั่งช่วยเพิ่มความสุขได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น
2. การเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge) ซึ่งวัดจากการอ่านออกเขียนได้ การสื่อสารและการตอบสนองจากความสามารถทางสติปัญญาของตนเอง
3. การมีอิสระส่วนบุคคล (Personal freedom) บุคคลจะพึงพอใจน้อยลงในสภาพสังคมที่จำกัด อิสรภาพในการทำงานหรือใช้ชีวิต และจะมีความสุขในสถานที่ที่สามารถควบคุมได้มากกว่าถูกควบคุม แต่เมื่อรู้สึกถูกควบคุมก็จะกลับสู่ความต้องการทางวัตถุขึ้นมาแทน
4. ความเสมอภาค (Equality) กล่าวคือ ผู้ที่มีตำแหน่งต่ำกว่าจะมีสิทธิในการควบคุมสิ่งต่างๆ ได้น้อยกว่าผู้ที่มีตำแหน่งสูงซึ่งจะมีสิทธิพิเศษต่างๆมากกว่า

5. สุขภาพแข็งแรง (Health) กล่าวคือ บุคคลที่มีความสุขมักจะไม่ค่อยเจ็บป่วยและจะมีชีวิตยืนยาวมากกว่าผู้ที่ไร้ความสุข และพบถึงความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความสุขกับสุขภาพร่างกาย

6. สุขภาพจิตดี (Psychological characterized) กล่าวคือ บุคคลที่มีความสุขจะเชื่อว่าตนเองสามารถกำหนดชีวิตของตนเองได้ ส่วนบุคคลที่ไม่มีความสุขจะเชื่อว่าตนเองถูกบังคับให้กระทำตาม และบุคคลที่มีความสุขจะสามารถฟื้นฟูสภาพจิตใจได้เร็ว ใส่ใจความรู้สึกผู้อื่น เปิดเผยและต้องการตอบสนองความต้องการในระดับประจักษ์ในตนเอง (Self-actualization)

7. ตำแหน่งทางสังคม (social position) ซึ่งเป็นความสุขที่เกิดจากความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ การมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนผู้อื่น บุคคลที่มีความสุขในการทำงานจะมีตำแหน่งสูงเป็นส่วนใหญ่เช่น ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการ เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีความสามารถในการควบคุมชิ้นงานที่ทำได้มากกว่าการถูกสั่งการจากหัวหน้างานเพียงอย่างเดียว

8. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต (Life event) คือความสุขเกิดจากเหตุการณ์ในชีวิตที่น่ายินดี เช่นการแต่งงาน การได้เลื่อนตำแหน่งงาน และไม่มีเหตุการณ์เลวร้ายเข้ามาในชีวิต เช่นอุบัติเหตุ การให้ออกจากงาน เป็นต้น บุคคลที่มีความสุขจะเชื่อว่าตนเองสามารถกำหนดชีวิตหรือเป้าหมายในชีวิตได้ แม้เกิดความล้มเหลวขึ้นก็ตาม โดยเชื่อว่าตนเองสามารถตัดสินใจและควบคุมเหตุการณ์ต่างๆได้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขด้านเพศ โดยธรรมชาติตามปกติคนเรามี 2 เพศ คือเพศหญิงกับเพศชาย ซึ่งต่างก็มีลักษณะประจำเพศของตน ความแตกต่างระหว่างเพศเกิดจากการกระทำที่ซับซ้อนระหว่างลักษณะทางชีววิทยาของมนุษย์และแบบแผนทางวัฒนธรรม ซึ่งแบบแผนของการขัดเกลาได้เพิ่มและเสริมความแตกต่างทางชีววะที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้น ทำให้ชายและหญิงแตกต่างกันไปมากขึ้น โดยสาเหตุที่สำคัญคือรูปแบบของการทำตามสังคม (Patterns of Socialization) มาตั้งแต่วัยเด็ก เด็กผู้หญิงจะต้องเป็นบุคคลที่พึ่งพาผู้อื่น อ่อนโยน แสดงอารมณ์ ในขณะที่เด็กชายจะต้องก้าวร้าวเป็นตัวของตัวเองและไม่แสดงความอ่อนแอ เป็นต้น และความแตกต่างในการรับรู้ภาพพจน์ของสังคม (Stereotypical Traits) สังคม จะมองว่าเพศชายมีความศรัทธาในตนเอง มโนคติเกี่ยวกับตนเองรวมทั้งความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเพศหญิง เป็นต้น ทฤษฎีเกี่ยวกับความไม่เสมอภาคทางเพศ มีหลักการสำคัญประการแรก คือ ชายและหญิงไม่เพียง แต่มีฐานะที่แตกต่างกันในสังคมเท่านั้น แต่ยังมีฐานะที่ไม่เท่าเทียมกันด้วย โดยเฉพาะผู้หญิงจะได้รับทรัพยากรทางวัตถุสถานภาพทางสังคมอำนาจและโอกาสที่จะสร้างความเป็นตัวของตัวเอง (Self-Actualization) น้อยกว่าผู้ชาย ซึ่งมีส่วนร่วมในฐานะทางสังคมไม่ว่าจะเป็นฐานะที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของชั้นสังคม เชื่อชาติ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา การศึกษา สัญชาติและปัจจัยที่สำคัญอื่นๆ ทางสังคม (สุเทพ สุนทรเกษม 2540,น. 293) หญิงกับเพศชายมีลักษณะแตกต่างกันไม่เพียง แต่รูปร่างเท่านั้นนิสัยใจคอความคิดเห็นการควบคุมอารมณ์และ

อื่นๆ ก็มีความแตกต่างกัน เพศหญิงจะมีความสุภาพเก็บตัวควบคุมจริตกิริยาได้ดีกว่าเพศชาย โดยทั่วไปเนื่องด้วยวัฒนธรรมของสังคมเป็นไปอย่างนั้น ในด้านความแตกต่างทางอารมณ์ระหว่างหญิงกับชายจะปรากฏเห็นชัดมากมาตั้งแต่วัยเด็กเล็กขึ้นไปจนถึงผู้ใหญ่ เด็กชายพัฒนาการทางด้านอารมณ์ได้ดีกว่าเด็กหญิง คือหนักแน่นมั่นคงกว่าหญิงมักใจน้อยอารมณ์อ่อนไหวแปรปรวนบ่อยโกรธง่าย รังง่ายเกลียดง่าย อิจฉา ซื่อาย ซื่อสสารหัวเราะง่ายร้องไห้ง่าย (กันยา สุวรรณแสง, 2532, น. 74-17) ในสังคมต่างๆ ความรู้สึกที่คนในสังคมนั้นๆ มีต่อเพศหญิงและเพศชายมักจะแตกต่างกันและในหลายสังคมเท่าที่มีการศึกษากันมา ในอดีตก็มักจะมีการรายงานกันว่าสังคมรับรู้เพศชายที่เข้มแข็งเป็นผู้นำและมักจะให้ความช่วยเหลือเพศหญิง ซึ่งรับรู้กันว่าเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าและมักจะเป็นผู้ตาม (ธีระพร อูวรรณโณ. 2529, น. 36-44) สังคมส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้ชายมากกว่าและกดดันให้ผู้ชายต้องแสดงความเป็นลูกผู้ชายมากกว่า ค่านิยมของสังคมไทยให้ความสำคัญแก่บุรุษมากกว่าสตรีจากภาษิตที่ว่า “ชายข้าวเปลือกหญิงข้าวสาร” และ “ผู้เป็นช้างเท้าหน้าเมียเป็นผู้เป็นช้างเท้าหลัง” แสดงถึงค่านิยมเชิดชูยกย่องบุรุษมากกว่าสตรีจะเห็นได้จากตำแหน่งหน้าที่สำคัญๆ คนไทยยังไม่ยอมให้สตรีเป็นได้ในสมัยปัจจุบัน ได้มีการต่อสู้เพื่อสิทธิของสตรีให้เท่าเทียมบุรุษ แต่ก็ยังเป็นกฎหมายในความรู้สึกผู้หญิงไทยแทบทุกยอมที่จะเป็นผู้เป็นช้างเท้าหลังโดยสมัครใจและไม่รู้สึกลัวถูกกดขี่ (ชัยวัฒน์ อัทพัฒน์ และ วิชาญ สุชีวะคุปต์. 2533, น. 78)

ในด้านความแตกต่างทางเพศกับการคิด ผู้ชายส่วนใหญ่จะมีลักษณะการคิดแบบวิเคราะห์ (Analytical Style) ซึ่งเป็นการคิดโดยอาศัยสิ่งเร้าที่เป็นจริงเป็นเกณฑ์การคิด เป็นการคิดซึ่งเป็นพื้นฐานแบบวิทยาศาสตร์ ส่วนเพศหญิงโดยมากจะมีลักษณะการคิดแบบโยงความสัมพันธ์ (Relational Style) เป็นการคิดที่สัมพันธ์กับอารมณ์มักยึดตนเองเป็นใหญ่เกิดจากการมองหาความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าตั้งแต่สองชนิดขึ้นไป (กันยา สุวรรณแสง. 2532, น. 12) เพศชายมีความคิดหนักแน่นมากกว่าเพศหญิง เพศชายมักคิดคาดการณ์ล่วงหน้าถึงรางวัลและการลงโทษที่เป็นผลของความเหมาะสม และไม่เหมาะสมที่เกิดขึ้นกับตนเอง ในขณะที่เพศหญิงคิดคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับรางวัลและการลงโทษ ในฐานะเป็นผลของความเป็นมิตรหรือความเป็นศัตรูกันของสิ่งแวดล้อม เพศชายมักคิดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนาให้เกิดความสำเร็จส่วนตัว ในขณะที่เพศหญิงมักจะคิดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนาด้านความรักและมิตรภาพมากกว่า (สุชาติพิทย์ สกุศลชีพวัฒนา. 2536, น. 245-246) ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมหรือชุมชน พบว่าธรรมชาติของผู้หญิงนั้นชอบวางตนใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อื่นและสนใจในการที่จะเป็นมิตรกับผู้อื่นมากกว่าผู้ชาย ผู้หญิงในสังคมดั้งเดิมมักยอมรับว่าตัวเองอ่อนแอเจ้าอารมณ์และขอรับรองให้ผู้หญิงมักเชื่อว่าความอ่อนแอของเธอนั้นสืบเนื่องมาจากการมีประจำเดือนและการตั้งครรภ์ต่างๆ ที่โดยความเป็นจริงแล้วผู้หญิงอาจมีความเข้มแข็งเท่าเทียมกับผู้ชาย มีความเฉลียวฉลาดเข้าใจปัญหาของตนเองประสบความสำเร็จในด้านทำสวนการเลี้ยงสัตว์และกล้าเผชิญหน้ากับปัญหาชีวิตเฉกเช่นผู้ชาย

ในด้านความแตกต่างระหว่างเพศกับสุขภาพนั้นพบว่าประชากรเพศหญิงมีการตายต่ำกว่าประชากรเพศชายและยังสอดคล้องกับความยืนยาวของชีวิตที่ผู้หญิงมีอายุขัยเฉลี่ยสูงกว่าหรือสถานภาพทางสุขภาพของหญิงดีกว่าชาย เนื่องจากสภาพทางสรีระของหญิงมีความแข็งแรงกว่า เพศหญิงผ่านกระบวนการความเจ็บป่วยมากกว่า ทำให้มีโอกาสเรียนรู้การรักษาสุขภาพมากกว่า นอกจากนี้ผู้หญิงมีส่วนที่ต้องดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว เช่น บุตรทำให้รู้จักการรักษาสุขภาพได้มากกว่าชาย ในทางตรงข้าม ชายมักมีพฤติกรรมเสี่ยงและวิธีการดำเนินชีวิตที่ก้าวร้าวก่อให้เกิดการเจ็บป่วยและตายมากกว่า ชายไม่ชอบรักษาความเจ็บป่วยในเบื้องต้นและไม่เข้าหาแหล่งรักษาโรค จึงทำให้การเจ็บป่วยเมื่อมาถึงโรงพยาบาลหรือสถานรักษาโรคก็มีอาการขั้นรุนแรงดังคำพูดที่มักจะได้ยินว่าการไปหาหมอสำหรับผู้ชายเป็นการแสดงความอ่อนแอ (สันทัด เสริมศรี. 2541, น. 120-230)

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสุขสรุปได้ว่าความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงอันเกิดจากลักษณะทางชีววิทยาและแบบพิมพ์ของวัฒนธรรม ทำให้ชายและหญิงมีลักษณะอารมณ์รูปแบบการคิดลักษณะความสัมพันธ์กับบุคคลสถานภาพทางสุขภาพและสถานภาพทางสังคมแตกต่างกันอันส่งผลต่อความสุขของชายและหญิง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขด้านอายุ อายุ วัย หรืออายุเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลแตกต่างกัน บุคคลที่มีอายุต่างกันจะมีความรับผิดชอบความรอบรู้ประสบการณ์ความสนใจความสามารถในการแก้ปัญหาความคิดความจำบุคลิกภาพและวุฒิภาวะทางด้านต่างๆ แตกต่างกันไป (สุทธาทิพย์ สุกุลชีพพัฒนา. 2536, น. 246)

มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีความต้องการหลากหลาย (Mult Wanted) ความต้องการจะมีพัฒนาการไปตามช่วงของวัย และเมื่อได้รับการตอบสนองจะก่อให้เกิดความสุข แต่ในทางกลับกันหากไม่ได้รับการตอบสนองจะเกิดความขัดแย้ง (Conflict) หรือเกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้ จึงการศึกษาความต้องการของคนแต่ละวัยเพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขมาสโลว์ (Maslow) เชื่อว่ายิ่งคนอายุมากขึ้นเท่าไรยิ่งสามารถสนองความต้องการขั้นสูงได้มากยิ่งขึ้นเท่านั้นและเขารู้จักเป็นอิสระจากสิ่งรื้อยรัดต่างๆ ยิ่งๆ ขึ้นด้วย (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2544, น. 9-11)

ในช่วงวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็วทั้งในเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ความไม่มั่นคงทางอารมณ์เพิ่มขึ้น มีความไม่คล่องตัวทางสังคม มีความสนใจในเรื่องเพศมีความขัดแย้งในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเขา เด็กวัยรุ่นที่มีความสุข คือ ผู้ที่ได้รับสิ่งสนองสมความต้องการของเขา การตั้งเป้าระดับของความต้องการลักษณะของความหยุดผลิตไข่มักจะมีอารมณ์ปั่นป่วนมากกว่าผู้ชายในวัยเดียวกันอารมณ์ของผู้หญิงในวัยนี้จะมีลักษณะคล้ายๆ กับอารมณ์ของเด็กวัยรุ่น คือ มักโกรธง่ายหายเร็วอารมณ์ของหญิงหวั่นไหวง่ายมักหงุดหงิดและรำคาญเก่ง มีรายงานผลการศึกษาหลายรายงานที่เสนอช่วงอายุที่คนมักฆ่าตัวตายในสหรัฐอเมริกาโดยพบว่าคน 2 วัยคิดและ

พยายามฆ่าตัวตายมากที่สุดคือคนวัยรุ่นและวัยกลางคนเพราะคน 2 วัยนี้มักเผชิญภาวะวิกฤตของชีวิตอย่างหนักหน่วงมากกว่าวัยอื่น ๆ (ศรีเรือน แก้วกังวาล 2545, น. 486)

วัยสูงอายุเป็นวัยที่มักจะมีปัญหาด้านร่างกายซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายปัญหาด้านจิตใจและปัญหาด้านเศรษฐกิจและสถานภาพสังคม ผู้สูงอายุที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตหรือมีปัญหาการเจ็บป่วยเรื้อรังหรือมีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับลูกหลาน มักจะมีอารมณ์หงุดหงิดใจ อารมณ์เสียง่ายกว่าปกติเพราะมีความรู้สึกกลัวๆ อยู่ในใจว่าตัวเองนั้นด้อยค่าต้องพึ่งพาผู้อื่นไปเสียทุกอย่างไม่มีความภูมิใจในตัวเองเหลืออยู่ นอกจากนั้นผู้สูงอายุยังต้องเผชิญกับปัญหาการตายจากคู่ครองเพื่อนสนิทหรือพี่น้องที่อยู่วัยใกล้เคียงกัน ทำให้มีอารมณ์เศร้าเหงานและว่าเหตุการณ์สูญเสียความเชื่อมั่นและอำนาจทางสังคมและเศรษฐกิจโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนอาจต้องลำบากยากไร้สังคมมองข้ามความสำคัญไม่ให้การยอมรับหรือยกย่องเหมือนเดิม ทำให้เกิดปัญหาทางด้านอารมณ์และการปรับตัวสังคมชนบทปัจจุบันลูกหลานไปทำงานในเมืองหรือต่างจังหวัดทำให้ผู้สูงอายุถูกละเลยหรือถูกทอดทิ้งให้ต้องต่อสู้ดูแลชีวิตเองต้องว่าเหวเพราะลูกหลานห่างเหินมากขึ้นนอกจากนั้นบรรดาชนของชุมชนต่อผู้สูงอายุที่เคยมองว่าผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าเริ่มเลือนหายไปและบางกลุ่มกลับเห็นตรงข้ามว่าผู้สูงอายุเป็นคนโบราณคร่ำครึล้าสมัยซึ่งผู้สูงอายุรู้สึกต่อสภาวะนี้ว่าตนเองหมดคุณค่าและไร้ความสำคัญในสังคมจึงเกิดภาวะความทุกข์ยากทางใจและเกิดปัญหาทางอารมณ์ต่างๆ (สุพิศวง ธรรมนนทา. 2540, น. 190-196)

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับอายุกับความสุขสรุปได้ว่าความสุขของชีวิตในแต่ละช่วงวัย จะแตกต่างกันไปตามลักษณะของแต่ละวัยเมื่อได้รับการตอบสนองจะก่อให้เกิดความสุขโดยมาสโลว์ (Maslow) เชื่อว่ายิ่งคนอายุมากขึ้นเท่าไรยิ่งสามารถสนองความต้องการขั้นสูงได้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น และเขารู้จักเป็นอิสระจากสิ่งร้อยรัดต่างๆ ขึ้นด้วย แต่ก็มีแนวคิดที่แตกต่างจากมาสโลว์ (Maslow) ว่าเด็กมีความคิดอิสระมากกว่าผู้ใหญ่ จึงมีความสุขมากกว่า ส่วนผู้ใหญ่มักจะขังความคิดตนเองไว้ในกรอบหรือคุกความคิดที่ตนกำหนดขึ้นโดยไม่รู้ตัวนอกจากนั้นยังต้องสร้างครอบครัวสร้างฐานะทางเศรษฐกิจสังคม จึงทำให้มีความกดดันดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าอายุน่าจะมีความสัมพันธ์กับความสุขของประชาชน

1.4 ประโยชน์ของการมีความสุขในการทำงาน

ประโยชน์ของการมีความสุขในการทำงาน การที่บุคคลมีความสุขในการทำงาน ทำให้ผลการปฏิบัติงานดีและทำให้บุคคลมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน จากการศึกษาที่บุคคลมีอารมณ์ในทางบวกทำให้มองโลกในแง่ดี ทำให้มีความมั่นใจในการทำงานและมีความกล้าในการเผชิญความยุ่งยากหรือกิจกรรมใหม่และเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา นอกจากนี้คนที่มีความสุขในการทำงานยังแสดงออกถึงพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การที่ดีและมีความเป็นมิตร ชอบที่จะช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานอาสางาน อีกทั้งยังปฏิบัติตามกฎขององค์การและให้คำแนะนำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน

การทำงานอีกด้วยและผลที่ตามมาคือ ทำให้ลดการขาดงานและการลาออกการมีความสุขในการทำงานอาจ ทำให้องค์กรได้ประโยชน์อย่างมากมาย เท่ากับที่บุคลากรแต่ละคนจะได้รับซึ่งสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อย แต่ผลดีที่ได้รับกลับมามากมายมหาศาลอันจะเป็นผลดีต่อทั้งองค์การการบริหารจัดการและต่อบุคลากร (เบญจวรรณ มาลัย รุ่งสกุล. 2552,น. 21) ได้สรุป ประโยชน์ของการมีความสุขในการทำงานดังต่อไปนี้

1. ประโยชน์ต่อองค์การ

1.1 การมีความสุขในการทำงานทำให้ผลิตผลเพิ่มขึ้น คนที่มีความสุขในการทำงานเป็นคนที่ทำงานได้ผลิตผลมากกว่า เมื่อเวลาผ่านไปความสามารถในการทำงานก็จะเพิ่มขึ้น ความสุขไม่เพียง แต่พัฒนาปริมาณให้มากขึ้น แต่เป็นการเพิ่มคุณภาพด้วยการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การทุ่มเท ความตั้งใจทำให้ดีที่สุดจากคุณค่า ความเชื่อและความยึดมั่นผูกพันที่บุคคลมีให้กับงานนั้น

1.2 การมีความสุขในการทำงาน ทำให้ความสามารถในการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากความสุขทำให้ความสับสนจากความเครียดและความไม่แน่นอนลดลง บุคคลจะหยุดความหวาดกลัวต่อผล ที่ตามมาจากการแก้ปัญหาแทนการสร้างปัญหาและรู้สึกดีเมื่อได้ทำงานอย่างดีที่สุด

1.3 การมีความสุขในการทำงานทำให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์ความสุขสิ่งหนึ่งที่คนที่มีความสุขได้ ทำให้องค์การมีความแตกต่างในสายตาของลูกค้าและชุมชนโดยคนที่มีความสุขจะดูแลลูกค้าอย่างดีด้วยความสุขุมรอบคอบทั้งในสิ่งที่พูดในน้ำเสียงที่ใช้จะทำให้ผู้คนรู้สึกดีและจะดึงดูดลูกค้าใหม่ให้มาใช้บริการ

1.4. การมีความสุขในการทำงานทำให้ลดการขาดงานและการลาป่วยเนื่องจากความสุขมีความสัมพันธ์กับสุขภาพ คนที่มีความสุขมีแนวโน้มที่จะป่วยน้อยกว่าและหายป่วยเร็วกว่า

1.5. การมีความสุขในการทำงานทำให้บุคคลมีพลังงานพร้อมที่จะทำงานในสิ่งที่รักและมีความสุขสามารถส่งผ่านไปยังผู้อื่นได้ และพลังงานดังกล่าวจะแผ่ขยายไปทั่วทั้งองค์การ

1.6 การมีความสุขในการทำงานทำให้การสื่อสารดีขึ้น ซึ่งสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินธุรกิจ คือ การสื่อสารการสื่อสารที่ดีทำให้องค์การประสบความสำเร็จคนที่มีความสุขในการทำงานสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

1.7 การมีความสุขในการทำงานส่งเสริมการทำงานเป็นทีมการส่งเสริมให้บุคลากรมีความสุข เป็นการเพิ่มความเข้มแข็งให้ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มจากประสบการณ์การให้ความร่วมมือในการทำงาน

1.8 การมีความสุขในการทำงานทำให้ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การเพิ่มขึ้นเมื่อบุคคลรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ และได้ทำงานที่มีคุณค่าให้แก่องค์การ

2. ประโยชน์ต่อการบริหาร

2.1 การมีความสุขในการทำงานทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ในการจัดการเนื่องจากผู้คนไม่ได้ถูกจูงใจด้วยเงินเสมอไป แต่ถูกดึงดูดด้วยความผูกพันที่บุคคลมีต่องานทำให้องค์การเป็นผู้นำในการแข่งขัน

2.2 การมีความสุขในการทำงานทำให้องค์การได้รับผลกำไรสูง เนื่องจากบุคลากรมีประสิทธิภาพการลาออกน้อยและทำให้การทำงานเป็นทีมดี

2.3 การมีความสุขในการทำงานทำให้วิสัยทัศน์ขององค์การเป็นจริงบุคคลจะคำนึงถึงและทำให้เป็นจริงในการทำงานทุกวัน

2.4 การมีความสุขในการทำงานทำให้องค์การเป็นที่รู้จักของสังคมภาพลักษณ์ขององค์การดีเป็นที่ดึงดูดสำหรับบุคลากรที่มีความสามารถ

2.5 การมีความสุขในการทำงานทำให้บุคลากรเอาใจใส่ในการทำงานมีแรงจูงใจในการทำงานบรรยากาศในการทำงานดีและคุณภาพของงานพัฒนาขึ้น จากทัศนคติที่ดีบรรยากาศแห่งความ เป็นเพื่อนทำให้ผลผลิตของงานเพิ่มขึ้น

2.6 การมีความสุขในการทำงานส่งเสริมการบังคับบัญชาคนที่มีความสุขไม่ต่อต้านการบริหารจัดการ

2.7 การมีความสุขในการทำงานทำให้เพิ่มคุณค่าการเป็นผู้นำ โดยการให้โอกาสบุคคลได้สร้างสรรค์ความหมายของชีวิตที่มากกว่าเงินต่อทั้งตัวเองและครอบครัว

3. ประโยชน์ต่อตัวบุคคล

3.1 การมีความสุขในการทำงานทำให้มีความสุขต่อเนื่องที่บ้าน เนื่องจากเมื่อเสร็จจากการทำงานกลับบ้านด้วยความสุข การมีความสุขทำให้บุคคลมีสภาพจิตใจที่แข็งแรง การที่บุคคลมีความสุข ที่บ้านทำให้เขาได้พักผ่อนอย่างเต็มที่และพร้อมที่จะทำงานในวันใหม่

3.2 การมีความสุขในการทำงานทำให้การควบคุมอารมณ์ดีขึ้น ทำให้ทักษะในการปรับตัวดีขึ้นและควบคุมตนเองได้ดีขึ้น ทำให้มีความฉลาดทางอารมณ์

3.3 การมีความสุขในการทำงานเพิ่มความสนใจในการทำงานทำให้แก้ปัญหาได้

3.4 การมีความสุขในการทำงานทำให้บุคคลรักงานความสุขในการทำงาน ทำให้สิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ทำให้รักในสิ่งที่เขาทำ และได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกรักงานของตนเอง

3.5 การมีความสุขในการทำงานให้คุณค่ากับตำแหน่งที่บุคคลดำรงอยู่ ทำให้รู้สึกถึงคุณค่าในสถานะตำแหน่งในการทำงาน และรู้สึกดีเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ

3.6 การมีความสุขในการทำงานทำให้มีความรู้สึกปลื้มใจ ทำให้บุคคลรู้สึกดีกับตัวเองที่ได้ทำสิ่งที่ดีให้กับองค์การเป็นการสร้างความแตกต่าง

จะเห็นได้ว่าการมีความสุขในการทำงานก่อให้เกิดผลดีและประโยชน์อย่างมากมาย โดยสามารถสรุปความสำคัญของความสุขในการทำงานได้ดังนี้

1. ความสุขในการทำงานจะทำให้บุคคลอยากทำงานและใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในการทำงานอย่างเต็มที่ที่มีความตั้งใจ และมีความรับผิดชอบในการทำงานลดการขาดงานลดการลางาน และลดการมาสายความสุขในการทำงานเป็นการเพิ่มผลผลิตของบุคคล ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. การรับรู้ปัจจัยต่างๆที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานจะทำให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการสร้างปัจจัยเหล่านั้นให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

2. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนแห่งความสุข

มีสาระหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของโรงเรียนแห่งความสุข

นักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้คำนิยามและความหมายของโรงเรียนแห่งความสุขไว้ขอนำเสนอต่อไปนี้

จุฑามาศ แก้วพิจิตร (2556) ได้ให้ความหมายขององค์กรแห่งความสุขว่าเป็นกระบวนการพัฒนาคนในองค์กรอย่างมีเป้าหมาย โดยมียุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กรเพื่อให้เกิดความพร้อมของบุคคลในองค์กรสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงและนำพาองค์กรไปสู่การเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน

กลพรรณ เอกณรงค์ (2560) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนแห่งความสุขไว้ว่าโรงเรียนที่เป็นมากกว่าสถานที่ที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมให้มีความสุขเกิดขึ้นทั้งในนักเรียน ครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ก้านทอง บุหระ (2560) ได้ให้ความหมายขององค์กรแห่งความสุขว่าเป็นสถานที่ที่มีสภาพทางกายภาพ สังคมและชุมชนโดยรอบที่เอื้อต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงาน โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1)พนักงานมีสุขภาพแข็งแรงอันเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทั้งกายภาพ จิตใจ และสังคม 2)สุขภาวะของสถานที่ทำงานที่ทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายและมีการป้องกันส่งเสริมสุขภาพ 3)ความปลอดภัยในการทำงานอันจะนำมาซึ่งความกระตือรือร้น มองโลกในแง่ดีและความพอใจในการทำงาน

จินดารัตน์ โพธิ์นอก (2561) กล่าวว่า โรงเรียนแห่งความสุข (happy school) หมายถึงโรงเรียนที่จัดการศึกษาได้ก้าวหน้าตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา 3 ด้านคือ 1) บุคคล 2) กระบวนการ และ 3) สถานที่และสภาพแวดล้อม บุคลากรทุกฝ่ายมีความพึง

พอใจและตั้งใจทำงานตามหน้าที่ร่วมมือร่วมใจกันในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข มีการจัดบรรยากาศของการเรียนการสอนที่เกื้อหนุนให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพรอบด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านสังคม และอารมณ์

ลำไพร เมืองคง (2562) กล่าวว่า องค์กรแห่งความสุข เป็นสถานที่ที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสมจนนำไปสู่ความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลในองค์กรได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

วรรณวรุณ อินปักษี (2562) กล่าวว่า โรงเรียนแห่งความสุข หมายถึง โรงเรียนที่เป็นมากกว่าสถานที่ที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมให้มีความสุขเกิดขึ้นทั้งในนักเรียน ครู ผู้บริหาร เพื่อส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้ของนักเรียน

อุทัยวรรณ ศรีรัตน์ (2562) ได้ให้นิยามขององค์กรแห่งความสุขว่า หมายถึง การดำเนินงานภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดความสุขซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูที่ต้องมีความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนร่วมงาน มีเจตคติที่ดีกับนักเรียน และผู้ปกครอง มีความยุติธรรม มีความยืดหยุ่นในการทำงาน มุ่งมั่นในการทำงานและให้ความร่วมมือในการทำงาน เห็นคุณค่าในการพัฒนาตนเอง มีการยอมรับในเงื่อนไขของการทำงานโรงเรียนมีการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนได้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดทางการศึกษา และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการจัดการด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมต่อการเรียนของนักเรียน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา 3 ด้าน คือ 1) ด้านบุคคล 2) ด้านกระบวนการ และ 3) ด้านสถานที่

Burton, J. (2010) ได้ให้นิยามขององค์กรแห่งความสุขว่าเป็นการทำให้พนักงานและผู้บริหารมีการร่วมมือที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการปกป้อง และดูแลเกี่ยวกับสุขภาพ ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดี และเกิดความยั่งยืนของพนักงานทุกคนในองค์กร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า โรงเรียนแห่งความสุข คือ โรงเรียนที่มีการดำเนินงานภายในโรงเรียนที่ทำให้เกิดความสุข เป็นโรงเรียนที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว มีการส่งเสริมให้มีความสุขเกิดขึ้นทั้งในนักเรียน ครู ผู้บริหาร เพื่อส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้ของนักเรียน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข

นักวิชาการได้ให้คำนิยามและแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขไว้ ขอนำเสนอดังต่อไปนี้

UNESCO Bangkok (2016) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนแห่งความสุขว่า โรงเรียนแห่งความสุขเป็นกุญแจในการนำไปสู่สุขภาพและสุขอนามัยที่ดียิ่งขึ้น การบริหารจัดการโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขสำหรับนักเรียน ต้องมีโครงสร้างของการดำเนินการ การรับฟัง

ความคิดเห็นของทุกๆฝ่าย ซึ่งการทำโรงเรียนแห่งความสุข จะช่วยทำให้เกิดการจุดประกายความรักในการเรียนและการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน โดยทาง UNESCO Bangkok ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนแห่งความสุขในหลากหลายรูปแบบทั้งจากการค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติมการสำรวจ การจัดสัมมนา และการจัดประชุมปฏิบัติการ ในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกโดยทาง UNESCO Bangkok ได้เสนอแนวคิดของโรงเรียนแห่งความสุข เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของการเคารพในความหลากหลาย และได้เสนอหลักเกณฑ์ของโรงเรียนที่มีความสุขไว้ 3 ด้าน 22 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. บุคคล (People) : การบริหารบุคลากรภายในโรงเรียนในด้านความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงาน คุณสมบัติเฉพาและเจตคติ การยอมรับในความแตกต่าง การให้ความร่วมมือในการทำงาน การยอมรับในเงื่อนไขของการทำงาน และการมีความรู้และทักษะในการทำงานโดยข้อพิจารณาเกี่ยวกับบุคคล

1.1 มิตรภาพและความสัมพันธ์ในสังคมโรงเรียน : การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน การสร้างกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ของนักเรียนที่ต่างชั้นเรียนกันให้มีลักษณะเหมือนบ้านที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีอายุแตกต่างกัน และการสร้างความสัมพันธ์แบบเครือข่ายกับโรงเรียนอื่น

1.2 ทักษะและคุณลักษณะเชิงบวกของครู : การสร้างความรู้สึกลึกเหมือนครอบครัวโดยการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูและนักเรียน การให้ความสำคัญในการสรรหาคัดเลือกและประเมินในด้านบุคลิกภาพ เจตคติ และจริยธรรม และการสร้างระบบที่นักเรียนสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ครูได้

1.3 การเคารพในความหลากหลายและความแตกต่าง : การส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยการเพิ่มความตระหนักในความหลากหลายของวัฒนธรรมในประเทศให้นำไปสู่ความเข้าใจของวัฒนธรรมของประเทศและวัฒนธรรมอื่นๆ การส่งเสริมบทบาทและการอภิปรายเพื่อสร้างความเข้าใจและการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน การส่งเสริมการสร้าง ความเข้าใจความแตกต่างทางศาสนาและภาษาอื่น และการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษ

1.4 ค่านิยมและแนวทางปฏิบัติเชิงบวกที่ทุกคนมีส่วนร่วม : การสร้างทัศนคติทางบวกและการปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเคารพ การชื่นชม ความร่วมมือ ความอดทน ความสนใจใฝ่รู้ ความคิดสร้างสรรค์ ความกระตือรือร้น ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การมองโลกในแง่ดี และการเชื่อมโยงความรู้ในแต่ละวิชาโดยการสะท้อนความรู้และการอภิปราย

1.5 สภาพการทำงานและสภาวะที่ดีของครู : การสร้างความตระหนักถึงการทำงานและผลงานของครูที่มีต่อโรงเรียนและสังคมในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับครู เช่น วันครู วันไหว้ครู

และการมอบรางวัลให้แก่ครูเพื่อเสริมแรงในการทำงาน การประเมินครูในด้านการทำงานและความ เป็นอยู่

1.6 ทักษะและสมรรถนะของครู : การพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครู โดยการ ฝึกอบรมในด้านของนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เพื่อเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เป็นกิจกรรม การมีส่วนร่วมและสนุกสนาน รวมถึงการแลกเปลี่ยนระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายทั้งการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ประสบการณ์ความคิดสร้างสรรค์ และวิธีการจัดการเรียนรู้

2. กระบวนการสอนและการเรียนรู้ (Process) : กระบวนการสอนและการจัดการ เรียนรู้ที่มีความหลากหลายและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและสมรรถนะที่นอกเหนือจาก วิชาการ

2.1 ภาระงานที่เหมาะสมและเป็นธรรมชาติ : ภาระงานและการบ้านที่เหมาะสมกับ นักเรียนโดยการมุ่งเน้นการประเมินผลการเรียนของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการ ประเมินตามสภาพจริงนอกเหนือจากการสอบ รวมไปถึงการให้คุณค่าในด้านอื่นนอกเหนือจาก วิชาการ เช่น ทักษะ บุคลิกภาพ โดยอาจใช้วิธีการลดการสอบ การทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับผลดีของการใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย นอกจากนั้นแล้วการลดปริมาณการบ้านด้วย การใช้กิจกรรมเสริมทดแทนในหัวข้อที่นักเรียนสนใจ

2.2 การทำงานเป็นหมู่คณะและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน : การสร้าง ความรู้สึกของการเป็นเจ้าของโดยผ่านการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและสร้างความ รับผิดชอบร่วมกัน โดยการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนร่วมแก้ปัญหา ผ่านการสำรวจ การอภิปราย เกม ที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในการเรียนรู้

2.3 แนวทางการเรียนการสอนที่สนุกสนาน และกระตุ้นการมีส่วนร่วม : การ จัดการเรียนการสอนที่มีส่วนร่วมและความสนุกสนานจะช่วยทำให้เกิดความรักในการเรียนรู้ให้ประสบ ความสำเร็จ ด้วยวิธีการสร้างและเผยแพร่สิ่งที่ได้เรียนรู้ การนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้ การเรียนรู้จากการ ลงมือปฏิบัติให้เกิดประสบการณ์จริง

2.4 เสรีภาพของผู้เรียน ความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน : โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้เกิดเสรีภาพในการแสดงออกและแบ่งปันความรับผิดชอบที่ไม่เป็นอันตราย เมื่อเกิดข้อผิดพลาด ด้วยวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนแสดงออกถึงความรู้สึกและประสบการณ์ ที่ได้เรียนรู้ และการให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะยอมรับข้อผิดพลาดและเรียนรู้จากข้อผิดพลาดเพื่อ แก้ปัญหา การรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น และส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าที่จะถามเพื่อเชื่อมโยง ความรู้ของตนเอง

2.5 การรับรู้ถึงความสำเร็จ และการบรรลุเป้าหมาย : การรับรู้ถึงความสำเร็จ ไม่ได้เกิดขึ้นจากการที่มีผลคะแนนสอบสูงแต่เป็นความรู้สึกของนักเรียนที่ได้รับการยอมรับและ

กำลังใจจากครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ผ่านการได้รับข้อเสนอแนะเชิงบวกที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จ การให้คำแนะนำสำหรับอนาคตแก่นักเรียนและเสนอแนะการพัฒนาตนเองของนักเรียนให้สามารถเดินตามความฝันที่ตั้งไว้ และการให้รางวัลแก่นักเรียนที่แสดงถึงการพัฒนาของนักเรียน การแข่งขันที่นอกเหนือจากด้านวิชาการ เช่น ศิลปะ กีฬา

2.6 กิจกรรมนอกหลักสูตรและการจัดกิจกรรมในโรงเรียน : กิจกรรมนอกหลักสูตรจะช่วยในการส่งเสริมความเมตตา ความ پاکเพียร การทำงานเป็นทีม การพัฒนาทักษะใหม่ๆ โดยกิจกรรมนี้นักเรียนควรเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมหรือเกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

2.7 การเรียนรู้ในลักษณะที่ครูและนักเรียนเป็นทีมเดียวกัน : การเปิดโอกาสให้สร้างมิตรภาพระหว่างครูและนักเรียนที่มีโอกาสในการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันอย่างเท่าเทียม โดยปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้มีขั้นตอนการทำงานร่วมกัน การให้นักเรียนสามารถสะท้อนการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้แผนการเรียนรู้เกิดจากการออกแบบร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

2.8 สารการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ มีความเกี่ยวเนื่องและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน : การส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างเนื้อหาแต่ละวิชา และนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์จริงในชีวิตประจำวัน

2.9 สุขภาวะทางจิตที่ดีและการบริหารจัดการความเครียด : การมีนักจิตวิทยาหรือที่ปรึกษาประจำโรงเรียน เพื่อช่วยในการให้คำปรึกษาเพื่อจัดการความเครียดและภาวะซึมเศร้า และส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับความสุข การจัดการความเครียด การทำสมาธิในห้องเรียน

3. สถานที่ (Place) : โรงเรียน แหล่งเรียนรู้ในบริบทของโรงเรียน

3.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเป็นมิตร : การให้ความสำคัญในการกล่าว คำทักทายและรอยยิ้มเพื่อสร้างความอบอุ่นและเป็นกันเอง การขยายพื้นที่ของห้องเรียน โดยการถอดประตูและผนังออกบางส่วนเพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนเสียงระฆังของโรงเรียนเป็นเสียงเพลงตามกิจกรรมเพื่อให้เกิดความผ่อนคลายและความเพลิดเพลิน และการใช้ภาพประกอบในป้ายนิเทศ หรือป้ายประชาสัมพันธ์ด้วยรูปภาพที่สื่อความหมายและมีสีสันสดใส

3.2 สภาพแวดล้อมที่มีปลอดภัยปราศจากการรังแก : สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกันผ่านกิจกรรมการเรียนรู้และการเล่นเพื่อลดความรู้สึกลดเดี่ยวการจัดกิจกรรมจับคู่ดูแลกันเพื่อลดการกลั่นแกล้งและสร้างมิตรภาพระหว่างนักเรียน

3.3 พื้นที่สำหรับการเรียนรู้ และการเล่นที่เปิดกว้างและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : การให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้และการเล่นในพื้นที่กลางแจ้งที่ได้ใกล้ชิดกับต้นไม้และธรรมชาติ ทั้งการสร้างสถานที่พักผ่อนที่สร้างสรรค์และการสร้างสวนภายในโรงเรียน

3.4 ทัศนคติและความเป็นผู้นำของโรงเรียน : การกำหนดทัศนคติของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับความสุข เช่นการได้รับความรัก การได้การชื่นชม การได้รับการยอมรับ และการได้รับการสรรเสริญ

3.5 วินัยเชิงบวก : การสร้างวินัยเชิงบวกจะให้ผลที่ดีกว่าการลงโทษ หรือการเปรียบเทียบนักเรียนแต่ละคน อีกทั้งการสร้างวินัยเชิงบวกจะช่วยให้เด็กได้พัฒนาความเข้มแข็ง ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์

3.6 สุขภาพ สุขอนามัย และโภชนาการที่ดี : การให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสะอาดโภชนาการ และการมีสุขภาพดี ในด้านการเตรียมอาหารให้นักเรียนที่สะอาด การปลูกผักภายในโรงเรียน การจัดตารางอาหารให้ถูกต้องตามหลักโดยนักโภชนาการ และการทำความสะอาดสถานที่ต่างๆ ภายใน และรอบโรงเรียน

3.7 การบริหารจัดการแบบประชาธิปไตยในโรงเรียน : การออกกฎระเบียบและข้อบังคับจะต้องมาจากการยอมรับการรับฟังความคิดเห็น และมาจากข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู นักเรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขเป็นกุญแจในการนำไปสู่สุขภาพและสุขอนามัยที่ดียิ่งขึ้น และประสบความสำเร็จมีความสุขและชีวิตและการทำงานในอนาคต ดังนั้นต้องมีการศึกษาโครงสร้างของการดำเนินการในโรงเรียนให้ตามโครงสร้างของการทำงาน การรับฟังความคิดเห็นของทุกๆ ฝ่าย เพื่อให้ได้ข้อตกลงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ระบบการศึกษาจึงต้องมีคุณค่าต่อพลังและความท้าทายของผู้เรียนที่จะต้องมีความฉลาดในหลากหลายด้าน ซึ่งการทำโรงเรียนแห่งความสุข จะช่วยทำให้เกิดการจุดประกายความรักในการเรียนและการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน

2.3 ปัจจัยของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข

นักวิชาการได้ให้ปัจจัยของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขไว้ ขอนำเสนอต่อไปนี้

จุฑามาศ แก้วพิจิตร และคณะ (2558) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขหรือองค์กรแห่งความสุข ทั้งหมด 4 ปัจจัยได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร ระบบการบริหารจัดการขององค์กร ความสุขจากงานที่ทำ และสิ่งที่ได้รับจากองค์กร

1. วัฒนธรรมองค์กร หมายถึง บรรยากาศในการทำงานแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน และสามารถสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานให้กับพนักงาน รู้สึกพอใจในสิ่งที่พนักงานได้รับ ซึ่งรวมไปถึงการพัฒนาทักษะในการทำงาน การทำงานเป็นกลุ่ม ความยืดหยุ่นที่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง การเปิดโอกาสให้แสดงศักยภาพของตนเอง โดยมีผู้บริหารและหัวหน้างานเป็นต้นแบบในการขับเคลื่อนและปลูกฝังวัฒนธรรมและทัศนคติที่ดีขององค์กรให้แก่พนักงาน

2. ระบบบริหารจัดการองค์กร หมายถึง การบริหารที่ทุกฝ่ายสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อขับเคลื่อนองค์กร การมีช่องทางในการสื่อสารสำหรับสื่อสารระหว่าง

พนักงานกับองค์กรที่เข้าถึงได้ง่าย หลายช่องทาง มีฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงาน และสร้างความภาคภูมิใจในการทำงานในองค์กร พนักงานช่วยเหลือและแบ่งปันกันทั้งภายในองค์กรและสังคม

3. ความสุขจากงานที่ทำ หมายถึง พนักงานเกิดความรู้สึกรักและพอใจในงานที่ได้รับตำแหน่งที่เหมาะสมกับตนเอง และเกิดความสุขในเนื้องานที่ทำ โดยผู้บริหารหรือหัวหน้าต้องเป็นที่ปรึกษาได้มีความสุขในงานและเข้าใจความต้องการของพนักงาน สามารถเข้าถึงได้ง่าย และสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่พนักงาน

4. สิ่งที่ได้รับจากองค์กร หมายถึง การได้รับการยอมรับและการส่งเสริมในการพัฒนาตนเองจากองค์กร ได้รับโอกาสในการเรียนรู้งาน การสร้างแรงจูงใจทางบวก การได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม รวมถึงความสะอาดปลอดภัย และมีบรรยากาศเอื้อต่อการทำงาน รวมไปถึงการมีสัมพันธภาพที่ดีของพนักงานให้สามารถทำงานและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

Manion (2003) ได้กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบของความสุข มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ การสื่อสาร ความรักในงาน ความสำเร็จของงาน และการเป็นที่ยอมรับ

1. การสื่อสาร (Connection) หมายถึง การมีสัมพันธภาพอันดีระหว่างบุคลากรภายในองค์กร ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้ความร่วมมือกันในการทำงาน การให้ความรัก และความปรารถนาดีในการทำงานร่วมกัน

2. ความรักในงาน (Love of The Work) หมายถึง ความรู้สึกยินดี ความรู้สึกผูกพัน และเพลิดเพลินในการปฏิบัติงานของตนเอง

3. ความสำเร็จในงาน (Work Achievement) หมายถึง การรับรู้ความสามารถในการทำงานของตนเอง และมีความพยายามในการทำงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. การเป็นที่ยอมรับ (Recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับในการทำงานจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัจจัยของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ประกอบด้วย 4 ปัจจัยดังนี้วัฒนธรรมองค์กร ระบบการบริหารจัดการขององค์กร ความสุขจากงานที่ทำ และสิ่งที่ได้รับจากองค์กร

2.4 ประโยชน์ของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข

นักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้คำนิยามประโยชน์ของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขไว้ ขอนำเสนอต่อไปนี้

จุฬามาศ แก้วพิจิตร (2556) กล่าวว่า ประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการแข่งขันกับองค์กรอื่นที่ส่งผลดีทั้งต่อองค์กรและพนักงานภายในองค์กรนั้น

1. ระดับบุคคล พนักงานได้รับการดูแลอย่างน้อยตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด มีความเครียดน้อยลง ลดการลาออกของพนักงาน ลดการป่วยของพนักงาน ลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ พนักงานตระหนักและมีความรู้ด้านสุขภาพ มีสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจดีขึ้น มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่ส่งเสริมให้มีสุขภาพดี มีคุณธรรม มีแรงจูงใจในการทำงาน มีความพึงพอใจต่องานและองค์กร
2. ระดับองค์กร ลดต้นทุนด้านค่ารักษาพยาบาล ประกันสุขภาพ และลดอัตราการเรียกร้องสิทธิจากการทำประกัน ลดความเหลื่อมล้ำในองค์กร พนักงานมีส่วนร่วมในองค์กร บรรยากาศในการทำงานที่ดี สามารถบริหารอัตรากำลังและบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้ง่ายขึ้น สามารถสรรหาและคัดเลือกพนักงานได้ง่ายขึ้น ลดอัตราการขาดงาน ลดอัตราการลาออกของพนักงาน มีความผูกพันต่อองค์กร มีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

National Heart Foundation of Australia (2016) ได้นำเสนอเพิ่มเติมว่าองค์กรแห่งความสุขช่วยลดการลาออก การขาดงาน การป่วยของพนักงาน ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร รวมถึงช่วยให้พนักงานมีคุณธรรม มีแรงจูงใจในการทำงาน มีความพึงพอใจ ความรัก และความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งช่วยเพิ่มผลิตผลขององค์กร และทำให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่าประโยชน์ของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข คือเป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันกับองค์กรอื่น ส่งผลดีต่อทั้งระดับบุคคล และระดับองค์กร ช่วยลดการลาออก การขาดงาน การป่วยของพนักงาน ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร รวมถึงช่วยให้พนักงานมีคุณธรรม มีแรงจูงใจในการทำงาน มีความพึงพอใจ ความรัก และความผูกพันต่อองค์กร

3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

3.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตั้งอยู่เลขที่ 14/42 หมู่ 4 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150 มีพื้นที่รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนครอบคลุมใน 4 อำเภอ คือ อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอเกาะสีชัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 มีเขตพื้นที่บริการทั้งหมด 4 อำเภอประกอบไปด้วยอำเภอศรีราชาอำเภอบางละมุงอำเภอสัตหีบและอำเภอเกาะสีชังซึ่งแต่ละอำเภอจะแบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนเพื่อง่ายแก่การบริหารงานอำเภอบางละมุงมีทั้งหมด 4 กลุ่มโรงเรียนประกอบไปด้วยกลุ่มบางละมุง 1 กลุ่มบางละมุง 2 กลุ่มบางละมุง 3 และกลุ่มบางละมุง 4

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ว่า เขตชั้นนำ ผลงานแนวหน้า สร้างคุณภาพการศึกษาสู่สากล พัฒนาศักยภาพคน บนพื้นฐานเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

พันธกิจ (Mission) ประกอบด้วย 5 ข้อ ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานการศึกษาในสังกัดทุกระดับเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคน มีความรู้ คู่คุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาและบูรณาการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการสื่อสารและการเรียน วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการประกอบอาชีพ 10 อุตสาหกรรม เพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3, 2563)

เป้าประสงค์ (Goal) ประกอบด้วย 9 ข้อดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนทุกระดับ พัฒนาสื่อเทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
2. พัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค
5. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงานมีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติงานตรงตามมาตรฐาน จรรยาบรรณ วิชาชีพ และมีวัฒนธรรม การทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์
6. ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน มีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและตามหลักธรรมาภิบาล

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน มีกลไกขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษา
ขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีประสิทธิภาพ

9. ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะ
เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการสื่อสารและการเรียนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการประกอบ
อาชีพ 10 อุตสาหกรรม เพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor :
EEC)

3.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐาน 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ให้กับประชากรวัยเรียน อายุ 4-18 ปี มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในเขตรับผิดชอบ
โรงเรียนในสังกัดภาครัฐ จำนวน 4 อำเภอ รวม 82 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 76 โรงเรียน เขตพื้นที่
บริการ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะสีชัง อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ โรงเรียน
นักเรียนมีทุกระดับชั้นรวม 33,502 คนครูอาจารย์จำนวน 3,881 คนและบุคลากรทางการศึกษา
จำนวน 61 คน

3.3 คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3

โรงเรียนในอำเภอบางละมุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3 แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 2. กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 3. กลุ่ม
โรงเรียน บางละมุง 3 4. กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 4

โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต
3 ซึ่งเกิดจากการรวมโรงเรียนภายในอำเภอบางละมุงในพื้นที่ภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกันประกอบไปด้วย
โรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน โรงเรียนวัดสุทธาวาส โรงเรียนวัดบุญสัมพันธ์ โรงเรียนชุมชนบ้านหนอง
ปรือ โรงเรียนวัดเขาโพธิ์ทอง และโรงเรียนบ้านทุ่งกลม ซึ่งโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 3 มีโรงเรียนที่อยู่
ใกล้กับเมืองพัทยา ทำให้มีนักเรียนหลายสัญชาติหลายศาสนา มีค่าครองชีพที่แพงขึ้น เพราะอยู่ใกล้
แหล่งท่องเที่ยวรวมถึงความปลอดภัยในชีวิต ทั้งปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นทุกวัน รวมถึงการย้าย
เข้า-ออกเป็นประจำของนักเรียนเพื่อตามผู้ปกครองมาทำงานและกลับภูมิลำเนา (โรงเรียนกลุ่มบางละ
มุง, 2554, หน้า 5)

จากการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 มีดังนี้ คุณภาพชีวิตของข้าราชการครูประสบปัญหาด้านการครองชีพ
เนื่องจากเศรษฐกิจในปัจจุบันและอยู่ในช่วงสินค้าราคาแพง เครื่องอุปโภคบริโภคก็ขยับราคาสูงขึ้นตาม
ภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำมันค่าเงินบาทของไทยก็ผันผวนไม่นิ่งทำให้เงินเดือนของข้าราชการครูที่
ได้รับไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ถึงแม้ว่าจะได้รับค่าครองชีพเพิ่มเติมตามนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน

แต่ครูส่วนใหญ่เกิดภาวะหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบมีการกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูชลบุรี จำกัด มากขึ้นมีการแก้สัญญาหนี้เพื่อรับเงินกู้เพิ่มเติม ทำให้ครูเกิดความเครียดและความไม่สบายใจ ซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนครูบางคนต้องประกอบอาชีพอิสระเพิ่มขึ้นทำให้มาเบียดบังเวลาของราชการและไม่สามารถปฏิบัติงานอย่างทุ่มเทเสียสละในด้านต่าง ๆ เหมือนเช่นอดีต

กล่าวโดยสรุปคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางละมุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ยังคงต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาในหลาย ๆ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยคำนึงถึงความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเพื่อควมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงานและองค์กร อีกทั้งการมีส่วนช่วยลดปัญหาต่างๆ ในระบบการจัดการศึกษาได้อีกทางหนึ่ง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนแห่งความสุข

กมลพรรณ เอกณรงค์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนแห่งความสุขอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย =4.51,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.676) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกระบวนการสอนและการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย =4.53,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.641) ด้านที่มีการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้านคน (ค่าเฉลี่ย =4.52,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.662) และในด้านที่มีการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสถานที่(ค่าเฉลี่ย =4.47,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน =.724)

เด่นชัยอาทิตย์ เจริญชัย (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนศรีบุญยานนท์ ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนศรีบุญยานนท์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ด้านคุณธรรม ด้านน้ำใจงาม ด้านการหาความรู้ ด้านครอบครัวที่ดีและ ด้านความสุขขององค์กรและสังคมส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ด้านการผ่อนคลายด้านใช้เงินเป็นและด้านสุขภาพดี 2. ทิศนะของบุคลากรในโรงเรียนศรีบุญยานนท์ต่อองค์กรแห่งความสุขพบว่า ด้านสุขภาพดีบุคลากรมีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและมีการตรวจสุขภาพประจำปีด้านน้ำใจงาม: บุคลากรมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ ให้กันและมีการทำงานเป็นทีม ด้านการผ่อนคลายบุคลากรมีการผ่อนคลายความเครียดด้วยการปรับใจรับสิ่งที่เกิดขึ้น สภาพปัญหา สถานการณ์ และใช้เวลาว่างกับครอบครัว

ด้านการหาความรู้: บุคลากรมีการใฝ่หาความรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาตนเอง ด้านคุณธรรม: บุคลากรมีคุณธรรม รู้จักให้อภัย นำคำสอนทางศาสนามาใช้ในการปฏิบัติงานด้านการใช้เงินเป็น: บุคลากรมีรายได้ที่เพียงพอ ไม่มีภาระหนี้สิน รู้จักการวางแผนการใช้เงินด้านครอบครัวที่ดี: บุคลากรให้ความสำคัญกับครอบครัว มีเวลาให้กับครอบครัว โดยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ด้านความสุขขององค์กรและสังคมบุคลากรมีความสุขที่ได้ทำงานในองค์กรเพราะมีส่วนร่วม และสังคมในการทำงานได้รับการยอมรับและรักองค์กร

ลำไพร เมืองคง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการทัศน์การสร้างโรงเรียนแห่งความสุขในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์กรประกอบโรงเรียนแห่งองค์ประกอบโรงเรียนแห่งความสุขในจังหวัดนครราชสีมาโดยการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศจำนวน 3 โรงเรียนประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ผู้เรียนเป็นสุข บุคลากรเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข ครอบครัวและชุมชนเป็นสุข 2. กระบวนการทัศน์การสร้างโรงเรียนแห่งความสุขในจังหวัดนครราชสีมา ด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงจำนวน 3 รอบมีกระบวนการทัศน์ดังนี้ ด้านผู้เรียนเป็นสุข ควรมีการวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลมีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและแสดงออกอย่างเต็มที่ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยกิจกรรมควรมีความหลากหลายและเพียงพอต่อผู้เรียน ส่งเสริมทักษะและประสบการณ์ให้ผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและการประกอบอาชีพในอนาคต รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ผ่อนคลายและสนุกสนาน ด้านบุคลากรเป็นสุข ผู้บริหารควรยึดหลักการบริหารงานอย่างเป็นธรรมตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนส่งเสริมให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน มีกระบวนการทำงานเป็นทีมแสดงออกถึงการเคารพและให้เกียรติกันที่นำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ด้านสภาพแวดล้อมเป็นสุข โรงเรียนมีการจัดพื้นที่บริเวณให้สะอาด ร่มรื่น น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน จัดสรรพื้นที่ทำกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีความเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียนส่งเสริมด้านบรรยากาศภายในโรงเรียนให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งครูนักเรียนและผู้ปกครองที่นำไปสู่บรรยากาศการอยู่ร่วมกันและเป็นวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร ด้านครอบครัวและชุมชนเป็นสุขโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยให้คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกระทำและรับผลประโยชน์มีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในด้านแหล่งเรียนรู้ และการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการศึกษารวมทั้งควรมีการจัดกิจกรรมสะท้อนผลเพื่อให้ชุมชนร่วมรับทราบผลการจัดการศึกษาและร่วมเสนอแนวทางการพัฒนาต่อไป ตลอดจนการจัดกิจกรรมยกย่องและเชิดชูเกียรติให้กับผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

วรรณวรรณ อินปักษี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของครูกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.532$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.519$)และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านทักษะและสมรรถนะของครู ($PNImodified = 0.375$) รองลงมาคือด้านการเรียนรู้แบบเป็นทีมระหว่างนักเรียนและครู ($PNImodified = 0.316$) และด้านเจตนาและความมุ่งมั่นในการให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นทีม ($PNImodified = 0.311$) ตามลำดับ

อุทัยวรรณ ศรีรัตน์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย ผลการวิจัยพบว่า 1. การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านบุคคล ด้านกระบวนการ และด้านสถานที่ 2. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ด้านบุคคล โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้กำหนดแผนพัฒนาตนเองตามแผนปฏิบัติงาน โรงเรียนมีแผนพัฒนางานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และโรงเรียนเปิดช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการ ครู และผู้ปกครอง 2) ด้านกระบวนการ ครูควรมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและครูมีการประเมินผลตามสภาพจริง 3) ด้านสถานที่ โรงเรียนมีโครงการที่เสริมสร้างสภาวะและสุขภาพิบาลให้กับนักเรียน โรงเรียนมีการพัฒนาระบบความปลอดภัยในโรงเรียน และโรงเรียนมีการตรวจสอบสภาพความมั่นคงแข็งแรงของอาคารสถานที่เสมอ

อติคุณ สินธนาปัญญา (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารความสุขในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นองค์กรแห่งความสุข หรือโรงเรียนแห่งความสุขต้องมีกระบวนการค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู และนำไปประยุกต์ใช้ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จนกลายเป็นวัฒนธรรมความสุขของโรงเรียน ควบคู่ไปกับวัฒนธรรมการทำงานที่มีคุณภาพซึ่งมีผลต่อตัวบุคคลและคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุข และเป็นผลดีกับโรงเรียนที่จะส่งผลให้การทำงานราบรื่น มีประสิทธิภาพสูงขึ้น บุคคลภายในโรงเรียนร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน มีความกระตือรือร้น รักและผูกพันต่อองค์กร นักเรียนได้เรียนรู้จากครูผู้สอนที่ทุ่มเทในการทำงานอันเกิดจากการสร้างความสุขในโรงเรียน

จันจิรา พรหมเมตตา (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าระดับทักษะของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร

สถานศึกษามีทักษะในการบริหารคือการมีความรู้ความสามารถมีความชำนาญและความเชี่ยวชาญสามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานนั้น ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลระดับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีกระบวนการพัฒนาคนในองค์กรอย่างมีเป้าหมายให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กรก่อให้เกิดสุขภาพกายควบคู่สุขภาพใจส่งผลทางบวกต่อผลลัพธ์ขององค์กรความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกโดยผู้บริหารมีทักษะ 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ทักษะทางการศึกษาและการสอนทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ทักษะด้านการประเมินผลและทักษะด้านการสื่อสาร

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Manion (2003) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า คำจำกัดความของความสุขในการทำงาน การสร้างสรรค์ของตนเอง ผลจากการประสบความสำเร็จในการทำงานและการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ทำให้แสดงอารมณ์ในทางบวกมีความสุขสนุกสนาน การแสดงออก การยิ้ม หัวเราะ นำไปสู่ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกิดความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน ทำให้สภาพแวดล้อมในการทำงานน่ารื่นรมย์ผลงานบรรลุตามเป้าหมาย

Freyermuth and Schonewille (2009) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสุขในการทำงานและการสร้างองค์กรแห่งความสุข ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำจะต้องเป็นผู้สร้างความสุขในสถานที่ทำงาน โดยเริ่มจากการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้ทุกคนรู้สึกมีความสุขและสรุปแนวทางในการสร้างองค์กรแห่งความสุข 8 ข้อ ดังนี้ 1) การคิดสิ่งที่ยิ่งใหญ่เพื่อทำแตกต่าง (for something) 2) มีทัศนคติด้านบวกกับทุกเรื่อง รู้สึกไม่มีความสุข (unabashed happiness) 3) มีการเข้าใจธรรมชาติ รู้บทบาทหน้าที่ของตน (nurturing environment) 4) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยเริ่มต้นจากความรับผิดชอบต่อตนเอง (Working together we can) 5) รู้จักสู้กับความผิดพลาดและนำมาปรับปรุงสู่ความสำเร็จ (outrageous acknowledgement) 6) ความกระตือรือร้น (reach high) 7) การสร้างผลลัพธ์ที่น่าอัศจรรย์ผ่านความคิดที่สร้างสรรค์(Kick ass) และ 8) การมองเห็นสิ่งที่ต้องการและวัดค่าได้ (specific outcome)

Fatemeh and Mahmoud (2011) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสุขสำหรับเด็กๆ ในโรงเรียนตามรูปแบบแนวคิด เพื่อนำเสนอรูปแบบแนวคิดการสร้างความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศอิหร่าน โดยการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ารูปแบบแนวคิดการสร้างความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลักคือ ด้านกายภาพ ได้แก่ การจัดสรรชั่วโมงฝึกการจินตนาการและนวัตกรรมของนักเรียน การจัดพื้นที่โรงเรียนสีเขียวที่สามารถนำมาประกอบอาหารได้อย่างหลากหลาย การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกใน

การศึกษาแบบต่าง ๆ และมีความเหมาะสมในห้องเรียน เช่น กระดานอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต รวมทั้งการแต่งกายของครูและบุคลากรด้วยเสื้อผ้าที่สว่างสดใส ด้านเฉพาะบุคคล ได้แก่ การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านทักษะ ความสามารถพิเศษ จุดที่ต้องพัฒนา มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ด้านสังคมหรืออารมณ์ ได้แก่ การแสดงถึงความเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกันของนักเรียน ครูมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลให้นักเรียนสนุกและผ่อนคลาย การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมและเกิดความสนใจเรียนรู้ไปพร้อมกัน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกับปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเป็นสำคัญ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนและนักเรียนต้องมีความสุขในขณะที่อยู่ในโรงเรียน ความสุขจะทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อกันและอาจนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ผู้บริหารของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องใส่ใจกับปัจจัยเหล่านี้ให้มากขึ้น เพื่อนำไปสู่การสร้างความสุขของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน ชุมชนและสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากโรงเรียนทั้งสิ้น 7 โรงเรียน ครูจำนวน 309 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปี การศึกษา 2564 ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) ได้จำนวน 175 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1.โรงเรียนวัดสุทธาวาส	76	43
2.โรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน	107	61
3.โรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ	23	13
4.โรงเรียนบ้านทุ่งกลม	20	11
5.โรงเรียนวัดเขาโพธิ์ทอง	16	9
6.โรงเรียนวัดบุญสัมพันธ์	53	30
7.โรงเรียนบ้านมาบประชัน	14	8
รวม	309	175

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลมีจำนวน 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นตัวเลือกที่กำหนดให้ (Forced Choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่ม บางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แบบสอบถามในตอน ที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's rating Scale) โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนและช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และคำถามปลายเปิด

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของ UNESCO Bangkok (2016)

3.2 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของ UNESCO Bangkok (2016) มากำหนดนิยามของตัวแปร และออกแบบข้อคำถาม

3.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบสำนวนภาษา และความสมบูรณ์ของเนื้อหา

3.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.75-1.00

3.6 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับครูจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (ครูโรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง) เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2544, น.278) ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.96

3.7 นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์

3.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.9 นำเครื่องมือไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ขอหนังสือจากสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามกับหนังสือจากสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปส่งที่โรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ครูตอบแบบสอบถาม ใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ จากนั้นไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4.4 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป 175 ฉบับ ได้รับคืน 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.5 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดภายหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งใช้ได้คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (percentage)

5.2 การวิเคราะห์การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาโรงเรียนแห่งความสุขของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ จากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหาตามหัวข้อที่กำหนด แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในบทนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	57	32.60
- หญิง	118	67.40
รวม	175	100.00
อายุ		
- ต่ำกว่า 25 ปี	8	4.60
- ระหว่าง 25 ปี - 35 ปี	97	55.40
- ระหว่าง 36 ปี - 45 ปี	63	36.00
- มากกว่า 45 ปี	7	4.00
รวม	175	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
วุฒิทางการศึกษา		
- ปริญญาตรี	128	73.10
- ปริญญาโท	46	26.30
- ปริญญาเอก	1	0.60
รวม	175	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	66	37.70
- 5-10 ปี	65	37.10
- 11-15 ปี	32	18.30
- มากกว่า 15 ปี	12	6.90
รวม	175	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 67.40 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25 ปี – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.40 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 36 ปี – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.00 และจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.00 มีอายุมากกว่า 45 ปี

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 73.10 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 26.30 และระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.70 รองลงมาคือ ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.10 และจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.90 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้าน

การเป็นโรงเรียนแห่งความสุข	M	SD	ระดับ
1. ด้านบุคคล	4.36	0.48	มาก
2. ด้านกระบวนการ	4.39	0.47	มาก
3. ด้านสถานที่	4.35	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.36	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.36$, $SD=0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับสูงที่สุด คือ ด้านกระบวนการ ($M=4.39$, $SD=0.47$) รองลงมาคือ ด้านบุคคล ($M=4.36$, $SD=0.48$) และด้านสถานที่ ($M=4.35$, $SD=0.54$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านบุคคล (people)

ด้านบุคคล (people)	M	SD	ระดับ
1. ครูมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันในสังคมโรงเรียน	4.30	0.71	มาก
2. ครูมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับชุมชน	4.23	0.65	มาก
3. ครูมีการสร้างความสัมพันธ์แบบเครือข่ายกับโรงเรียนอื่น	4.21	0.75	มาก
4. ครูมีทัศนคติเชิงบวกต่อนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครอง	4.46	0.60	มาก
5. ครูมีบุคลิกภาพ เจตคติและจริยธรรมที่เหมาะสม	4.60	0.51	มากที่สุด
6. ครูมีการยอมรับในความหลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครอง	4.50	0.61	มากที่สุด
7. ครูมีค่านิยมและการปฏิบัติเชิงบวกต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน	4.53	0.52	มากที่สุด
8. ครูมีความสุขและสุขภาวะที่ดีในการทำงาน	4.25	0.75	มาก
9. ครูได้รับการเสริมแรงในการทำงานอยู่เสมอ	4.07	0.74	มาก
10. ครูมีการพัฒนาทักษะและความสามารถในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน	4.42	0.55	มาก
11. ครูได้รับการพัฒนาด้านนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์และวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.35	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.36	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านบุคคล (people) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.36$, $SD=0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขสูงกว่าข้ออื่น 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีบุคลิกภาพ เจตคติและจริยธรรมที่เหมาะสม ($M=4.60$, $SD=0.51$) รองลงมาคือ ครูมีค่านิยมและการปฏิบัติเชิงบวกต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน ($M=4.53$, $SD=0.52$) และครูมีการยอมรับในความหลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครอง ($M=4.50$, $SD=0.61$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขที่ต่ำกว่าข้ออื่น 3 ข้อ ได้แก่ คือ ครูได้รับการเสริมแรงในการทำงานอยู่เสมอ ($M=4.07$, $SD=0.74$) รองลงมาคือ ครูมีการสร้างความสัมพันธ์แบบเครือข่ายกับโรงเรียนอื่น ($M=4.21$, $SD=0.75$) และครูมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับชุมชน ($M=4.23$, $SD=0.65$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านกระบวนการ (process)

ด้านกระบวนการ (process)	M	SD	ระดับ
1. ครูมีการมอบหมายภาระงานอย่างมีเหตุผลและยุติธรรมเหมาะสมสำหรับนักเรียน	4.40	0.58	มาก
2. ครูมีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการประเมินตามสภาพจริง	4.45	0.58	มาก
3. ครูมีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นและมีความรับผิดชอบร่วมกัน	4.45	0.59	มาก
4. ครูมีแนวทางการสอนที่สนุกสนานและกระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน	4.43	0.55	มาก
5. ครูให้อิสระทางความคิดกับผู้เรียน ในการสร้างสรรค์ผลงาน	4.48	0.59	มาก
6. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.45	0.60	มาก
7. ครูให้ความสำคัญกับความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.49	0.53	มาก
8. ครูให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกในการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน	4.58	0.52	มากที่สุด
9. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพิเศษเสริมการเรียนรู้นอกหลักสูตรให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.25	0.63	มาก
10. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับผู้เรียน	4.34	0.61	มาก
11. โรงเรียนมีกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีการส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีของนักเรียน เช่น ความ پاکเพียร การทำงานเป็นทีม เป็นต้น	4.18	0.74	มาก
12. โรงเรียนเน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันอย่างเท่าเทียมระหว่างครูและนักเรียน	4.36	0.62	มาก
13. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการในแต่ละวิชา	4.34	0.63	มาก
14. โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันในการจัดการเรียนการสอนตามที่วางแผนไว้	4.37	0.67	มาก
15. โรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อจัดการกับความเครียดหรือ ภาวะซึมเศร้าของนักเรียน เช่น การทำสมาธิในห้องเรียน เป็นต้น	4.21	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.39	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านกระบวนการ (process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.39$, $SD=0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขสูงกว่าข้ออื่น ได้แก่ ครูให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกในการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ($M=4.58$, $SD=0.52$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ครูให้ความสำคัญกับความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียน ($M=4.49$, $SD=0.53$) , ครูให้อิสระทางความคิดกับผู้เรียน ในการสร้างสรรค์ผลงาน ($M=4.48$, $SD=0.59$) , ครูมีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง ($M=4.45$, $SD=0.58$) และครูมีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นและมีความรับผิดชอบร่วมกัน ($M=4.45$, $SD=0.59$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ โรงเรียนมีกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีการส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีของนักเรียน เช่น ความ پاکเพียร การทำงานเป็นทีม เป็นต้น ($M=4.18$, $SD=0.74$) และ โรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อจัดการกับความเครียดหรือ ภาวะซึมเศร้าของนักเรียน เช่น การทำสมาธิในห้องเรียน เป็นต้น ($M=4.21$, $SD=0.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านสถานที่ (place)

ด้านสถานที่ (place)	M	SD	ระดับ
1. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีความอบอุ่น เป็นกันเองเหมาะสมแก่การจัดการเรียนรู้	4.33	0.66	มาก
2. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย	4.35	0.63	มาก
3. โรงเรียนมีพื้นที่เปิดกว้าง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.34	0.70	มาก
4. โรงเรียนมีการกำหนด กลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่เกี่ยวข้องกับความสุขของทุกคนในโรงเรียน	4.33	0.66	มาก
5. โรงเรียนมีการสร้างวินัยเชิงบวก	4.35	0.65	มาก
6. โรงเรียนมีการจัดสัขภาวะและสุขภาพที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ความสะอาดภายในโรงเรียนด้านโภชนาการที่ถูกต้องลักษณะ เป็นต้น	4.38	0.59	มาก
7. โรงเรียนเน้นการบริหารจัดการแบบประชาธิปไตยภายในโรงเรียน	4.36	0.65	มาก
รวมเฉลี่ย	4.35	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านสถานที่ (place) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.35, SD=0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขสูงกว่าข้ออื่น ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดสุขภาวะและสุขภาพที่ดีให้กับนักเรียนเช่น ความสะอาดภายในโรงเรียนด้านโภชนาการที่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น ($M=4.38, SD=0.59$) รองลงมาคือ โรงเรียนเน้นการบริหารจัดการแบบประชาธิปไตยภายในโรงเรียน ($M=4.36, SD=0.65$) ส่วนข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีความอบอุ่นเป็นกันเองเหมาะแก่การจัดการเรียนรู้ ($M=4.33, SD=0.66$) และ โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่เกี่ยวข้องกับความสุขของทุกคนในโรงเรียน ($M=4.33, SD=0.66$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งแบบตรวจสอบรายการและแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 175 ฉบับ โดยมีเนื้อหาสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านบุคคล (people)

ที่	ด้านบุคคล (people)	ความถี่
1	ส่งเสริมความรู้ด้านวัฒนธรรมความหลากหลายอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกบริบทของโรงเรียน	99
2	สร้างความรู้สึกรับรู้ความเป็นครอบครัวในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	93
3	โรงเรียนมีการยกย่องครูที่อุทิศตนให้แก่โรงเรียนและสังคม	92
4	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการจัดให้โรงเรียนเป็นสถานที่เปิดสำหรับชุมชน	91
5	ส่งเสริมทักษะ ศักยภาพของครูผ่านเครือข่ายของโรงเรียนและการสนับสนุนระหว่างเพื่อนครู	88

จากตารางที่ 4.6 พบว่า แนวทางในการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านบุคคล (people) ประกอบด้วยแนวทางในการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขเรียงตามลำดับความถี่ ดังต่อไปนี้ 1) โรงเรียนต้องมีการส่งเสริมความรู้ด้านวัฒนธรรมความหลากหลายอื่นๆ ทั้งภายใน และภายนอกบริบทของโรงเรียน 2) โรงเรียนต้องสร้างความรู้สึกรักความเป็นครอบครัวในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 3) โรงเรียนมีการยกย่องครูที่อุทิศตนให้แก่โรงเรียนและสังคม 4) โรงเรียนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการจัดให้โรงเรียนเป็นสถานที่เปิดสำหรับชุมชน และ 5) โรงเรียนส่งเสริมทักษะ ศักยภาพของครูผ่านเครือข่ายของโรงเรียนและการสนับสนุนระหว่างเพื่อนครู ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านกระบวนการ (process)

ที่	ด้านกระบวนการ (process)	ความถี่
1	โรงเรียนมีการชื่นชมประกาศเกียรติคุณ มีการมอบรางวัลให้กับครูและนักเรียน	109
2	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหมู่คณะ ให้มีการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกแก้ปัญหาาร่วมกัน	101
3	โรงเรียนมีการประเมินทางเลือกโดยให้คุณค่ากับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ไม่ใช่เชิงวิชาการเพียงอย่างเดียว	88
4	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้สึกรักของการมีเป้าหมายร่วมกันในสังคมโรงเรียน	81
5	จัดโครงสร้างเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขภายในโรงเรียน	66

จากตารางที่ 4.7 พบว่า แนวทางในการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านกระบวนการ (process) ประกอบด้วยแนวทางในการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขเรียงตามลำดับความถี่ ดังต่อไปนี้ 1) โรงเรียนมีการชื่นชมประกาศเกียรติคุณ มีการมอบรางวัลให้กับครูและนักเรียน 2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหมู่คณะ ให้มีการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกแก้ปัญหาาร่วมกัน 3) โรงเรียนมีการประเมินทางเลือกโดยให้คุณค่ากับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ไม่ใช่เชิงวิชาการเพียงอย่างเดียว ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีความถี่ต่ำกว่าครั้งหนึ่ง คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อ

ส่งเสริมความรู้สึกร่วมกันในการมีเป้าหมายร่วมกันในสังคมโรงเรียน และโรงเรียนจัดโครงสร้างเพื่อความ เป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขภายในโรงเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของ โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านสถานที่ (place)

ที่	ด้านสถานที่ (place)	ความถี่
1	โรงเรียนส่งเสริมการทำงานแบบร่วมมือกันผ่านการทำกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกัน	126
2	โรงเรียนสร้างพื้นที่สำหรับผ่อนคลายและทำกิจกรรม สร้างสรรค์ โดยใช้พื้นที่นอกอาคารเพื่อการเรียนรู้	95
3	โรงเรียนให้ความสำคัญกับความสุขทุกพื้นที่ภายในโรงเรียน	91
4	โรงเรียนมีโรงอาหารที่ถูกหลักอนามัยและมีนักโภชนาการ ควบคุมดูแล	83
5	โรงเรียนมีการจัดสรรพื้นที่ เพื่อเป็นสวนของโรงเรียน	82

จากตารางที่ 4.8 พบว่า แนวทางในการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านสถานที่ (place) ประกอบด้วยแนวทางในการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขเรียงตามลำดับความถี่ ดังต่อไปนี้ 1) โรงเรียนมีการส่งเสริมการทำงานแบบร่วมมือกันผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน 2) โรงเรียนมีการสร้างพื้นที่สำหรับผ่อนคลายและทำกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยใช้พื้นที่นอกอาคารเพื่อการเรียนรู้ 3) โรงเรียนให้ความสำคัญกับความสุขทุกพื้นที่ภายในโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีความถี่ต่ำกว่า ครั้งหนึ่ง คือ โรงเรียนมีโรงอาหารที่ถูกหลักอนามัย มีนักโภชนาการควบคุมดูแล และโรงเรียนมีการ จัดสรรพื้นที่เพื่อเป็นสวนของโรงเรียน ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

1.1.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 7 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 309 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวน 175 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน
ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน จำนวน 4 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 33 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล (people) ด้านกระบวนการ (process) และด้านสถานที่ (place)

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแห่งความสุขของเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และคำถามปลายเปิด

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) การศึกษาสภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
- 3) การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 สรุปผลการวิจัย

สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

1.3.1 ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการ ด้านบุคคล และด้านสถานที่เป็นลำดับสุดท้าย

1) ด้านบุคคล (people) พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่ม บางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านบุคคล (people) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขสูงกว่าข้ออื่น 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีบุคลิกภาพ เจตคติและจริยธรรมที่เหมาะสม รองลงมาคือ ครูมีค่านิยมและการปฏิบัติเชิงบวกต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน และครูมีการยอมรับในความหลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครอง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขที่ต่ำกว่าข้ออื่น 3 ข้อ ได้แก่ คือ ครูได้รับการเสริมแรงในการทำงานอยู่เสมอ รองลงมาคือ ครูมีการสร้างความสัมพันธ์แบบเครือข่ายกับโรงเรียนอื่น และครูมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับชุมชน ตามลำดับ

2) ด้านกระบวนการ (process) พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านกระบวนการ (process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขสูงกว่าข้ออื่น ได้แก่ ครูให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกในการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ครูให้ความสำคัญกับความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียน, ครูให้อิสระทางความคิดกับผู้เรียน ในการสร้างสรรค์ผลงาน, ครูมีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง และครูมีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นและมีความรับผิดชอบร่วมกัน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ โรงเรียนมีกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีการส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีของนักเรียน เช่น ความ پاکเพียร การทำงานเป็นทีม เป็นต้น และโรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อจัดการกับความเครียดหรือ ภาวะซึมเศร้าของนักเรียน เช่น การทำสมาธิในห้องเรียน เป็นต้น ตามลำดับ

3) ด้านสถานที่ (place) พบว่า ข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขสูงกว่าข้ออื่น ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดสัปดาห์และสัปดาห์ที่ดีให้กับนักเรียนเช่น ความสะอาดภายในโรงเรียนด้านโภชนาการที่ถูกต้องลักษณะ เป็นต้น รองลงมาคือ โรงเรียนเน้นการบริหารจัดการแบบประชาธิปไตยภายในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีความอบอุ่นเป็นกันเองเหมาะแก่การจัดการเรียนรู้ และโรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่เกี่ยวข้องกับความสุขของทุกคนในโรงเรียน

1.3.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

1) ด้านบุคคล (people) ได้แก่

(1) ส่งเสริมความรู้ด้านวัฒนธรรมความหลากหลายอื่นๆ ทั้งภายใน และภายนอกบริบทของโรงเรียน

(2) สร้างความรู้สึกความเป็นครอบครัวในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

(3) โรงเรียนมีการยกย่องครูที่อุทิศตนให้แก่โรงเรียนและสังคม

(4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการจัดให้โรงเรียนเป็นสถานที่เปิดสำหรับชุมชน

(5) ส่งเสริมทักษะ ศักยภาพของครูผ่านเครือข่ายของโรงเรียนและการสนับสนุนระหว่างเพื่อนครู

2) ด้านกระบวนการ (process) ได้แก่

(1) โรงเรียนมีการชื่นชมประกาศเกียรติคุณ มีการมอบรางวัลให้กับครูและนักเรียน

(2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหมู่คณะ ให้มีการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกแก้ปัญหาาร่วมกัน

(3) โรงเรียนมีการประเมินทางเลือกโดยให้คุณค่ากับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ไม่ใช่เชิงวิชาการเพียงอย่างเดียว

(4) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้สึกของการมีเป้าหมายร่วมกันในสังคมโรงเรียน

(5) จัดโครงสร้างเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขภายในโรงเรียน

3) ด้านสถานที่ (place) ได้แก่

(1) โรงเรียนส่งเสริมการทำงานแบบร่วมมือกันผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน

(2) โรงเรียนสร้างพื้นที่สำหรับผ่อนคลายและทำกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยใช้พื้นที่นอกอาคารเพื่อการเรียนรู้

(3) โรงเรียนให้ความสำคัญกับความสุขทุกพื้นที่ภายในโรงเรียน

(4) โรงเรียนมีโรงอาหารที่ถูกหลักอนามัยและมีนักโภชนาการควบคุมดูแล

(5) โรงเรียนมีการจัดสรรพื้นที่เพื่อเป็นสวนของโรงเรียน

2. อภิปรายผล

ระดับและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข มาเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนทุกกระบวนการในสถานศึกษา ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของความสุขเป็นอย่างยิ่ง ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา โรงเรียนเป็นมากกว่าสถานที่ที่มีการจัดการเรียนการสอน จึงต้องมีการส่งเสริมให้มีความสุขเกิดขึ้นทั้งในนักเรียน ครู ผู้บริหาร ส่วนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย หากสามารถสร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองที่มีความรัก ความอบอุ่น อยู่แล้วสบายใจมีความสุข โรงเรียนแห่งความสุขอาจจะทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาโรงเรียน การศึกษา บุคลากร ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในงาน ทั้ง 3 ด้านของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ด้านบุคคล ด้านกระบวนการ ด้านสถานที่จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดโรงเรียนแห่งความสุข ถ้าโรงเรียนมีความสุข ทุกส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนก็มีความสุข อาจเกิดการพัฒนางาน ประสิทธิภาพประสิทธิผลของงานให้ดียิ่งขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับ Allen and McCarthy (2016) กล่าวว่าความสุขจะสามารถนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการทำงาน และลักษณะงานเชิงบวกจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของความสุข สอดคล้องกับ กมลพรรณ เอกณรงค์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนแห่งความสุขอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมากที่สุด และสอดคล้องกับอุทัยวรรณ ศรีรัตน์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย ผลการวิจัยพบว่า การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านบุคคล (people) จากการวิจัยพบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านบุคคล (people) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีระดับมากที่สุดในด้านบุคคล (people) คือ ครูมีบุคลิกภาพ เจตคติและจริยธรรมที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู พ.ศ.2556 หมวด 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ข้อที่ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ UNESCO Bangkok (2016) กล่าวว่า ทักษะคติและคุณลักษณะเชิงบวกของครู คือ การสร้างความรู้สึกเหมือนครอบครัว โดยการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูและนักเรียน การให้ความสำคัญในการสรรหา คัดเลือกและประเมินในด้านบุคลิกภาพ เจตคติ และจริยธรรม และ

การสร้างระบบที่นักเรียนสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ครูได้ หากครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมอย่างแท้จริงแล้ว ครูจะสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และเกิดผลดีต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการพัฒนาจริยธรรม 1 ประการจะทำให้เกิดจริยธรรมอื่นๆ ตามมาด้วย ครูจึงสามารถค่อยๆ พัฒนาตามกำลังของตนได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจพัฒนาบทบาทในการพัฒนาจริยธรรมของครู เช่น หน่วยงานที่รับผิดชอบการกำหนดจริยธรรมประจำชาติ ควรประกาศจริยธรรมหลักของชาติที่ชัดเจนและยั่งยืน ไม่เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ไม่หลากหลายตามภาระงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ครู ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนและจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการพัฒนาครูประจำการควรจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้นรวมทั้งหน่วยงานที่ใช้ครูประจำการก็ควรมีการบริหารจัดการให้ครู ได้มีโอกาสพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของตนเองและผู้เรียนอย่างเต็มที่เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก. (ป.อ.ปยุตฺโต) (2538) เมื่อครูมีบุคลิกภาพ เจตคติและจริยธรรมที่เหมาะสม ครูยอมรับในความหลากหลาย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และค่านิยมและการปฏิบัติเชิงบวกกับนักเรียน เพื่อร่วมงานและผู้ปกครอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูที่ต้องมีความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนร่วมงาน มีเจตคติที่ดีกับนักเรียน และผู้ปกครอง มีความยุติธรรม มีความยืดหยุ่นในการทำงาน มุ่งมั่นในการทำงาน และให้ความร่วมมือในการทำงาน เห็นคุณค่าในการพัฒนาตนเอง มีการยอมรับในเงื่อนไขของการทำงาน ครูมีบุคลิกภาพ เจตคติและจริยธรรมที่เหมาะสม คือครูที่มีวินัยในตนเอง มีการพัฒนาตนเองในทุกด้านอยู่เสมอ ถ้าในโรงเรียนมีครูอย่างที่ว่าในขั้นต้น สังคมในโรงเรียนก็จะดีมีการพัฒนา เกิดมิตรภาพความสัมพันธ์ที่ดี มีค่านิยมและแนวปฏิบัติที่ดี สังคมภายนอกโรงเรียนก็จะเกิดการยอมรับ การชื่นชมครูและโรงเรียน ทำให้เกิดโรงเรียนแห่งความสุข ครูและนักเรียนก็จะมีสุขภาวะที่ดี

2.3 ด้านกระบวนการ (process) จากการวิจัยพบว่า สภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านกระบวนการ (process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีระดับมากที่สุดในด้านกระบวนการ (process) คือ ครูให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกในการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ UNESCO Bangkok (2016) กล่าวว่า การรับรู้ถึงความสำเร็จ และการบรรลุเป้าหมาย คือ การรับรู้ถึงความสำเร็จไม่ได้เกิดขึ้นจากการที่มีผลคะแนนสอบสูง แต่เป็นความรู้สึกของนักเรียนที่ได้รับการยอมรับและกำลังใจจากครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ผ่านการได้รับข้อเสนอแนะเชิงบวกที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จ การให้คำแนะนำสำหรับอนาคตแก่นักเรียนและเสนอแนะการพัฒนาตนเองของนักเรียนให้สามารถเดินตามความฝันที่ตั้งไว้ และการให้รางวัลแก่นักเรียนที่แสดงถึงการพัฒนาของนักเรียน เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน นักเรียนก็จะมีความสุข ก็จะแสดงให้เห็นกระบวนการของโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรที่สนุกสนานมี

ประโยชน์ เสรีภาพความคิด ความสร้างสรรค์ของผู้เรียน สิ่งต่างๆเหล่านี้ เป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดโรงเรียนแห่งความสุข

2.4 ด้านสถานที่ (place) จากการวิจัยพบว่าสภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านสถานที่ (place) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีระดับมากที่สุดในด้านสถานที่ (place) คือ โรงเรียนมีการจัดสัณฐานและสุขาภิบาลที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ความสะอาดภายในโรงเรียนด้านโภชนาการ เมื่อนักเรียนมีสัณฐานและสุขาภิบาลที่ดี นักเรียนก็จะเกิดการพัฒนาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพในการเรียน ประสบความสำเร็จในการเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ก็จะมีมีความสุข จึงทำให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร ตามกฎกระทรวงเรื่องสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข สอดคล้องกับ UNESCO Bangkok (2016) เรื่อง สุขภาพ สุขอนามัย และโภชนาการที่ดี สอดคล้องกับ กมลพรรณ เอกณรงค์ (2560) ซึ่งกล่าวไว้ว่า โรงเรียนแห่งความสุขไว้ว่า โรงเรียนที่เป็นมากกว่าสถานที่ที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมให้มีความสุขเกิดขึ้นทั้งในนักเรียน ครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับ ก้านทอง บุหระ (2560) ซึ่งกล่าวไว้ว่า องค์กรแห่งความสุขว่าเป็นสถานที่ที่มีสภาพทางกายภาพ สังคมและชุมชนโดยรอบที่เอื้อต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงาน โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ 1)พนักงานมีสุขภาพแข็งแรงอันเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทั้งกายภาพ จิตใจ และสังคม 2)สุขภาพของสถานที่ทำงานที่ทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายและมีการป้องกันส่งเสริมสุขภาพ 3)ความปลอดภัยในการทำงานอันจะนำมาซึ่งความกระตือรือร้น มองโลกในแง่ดีและความพอใจในการทำงาน สอดคล้องกับ วรณวรรณ อินปักษิ (2562) กล่าวว่า โรงเรียนแห่งความสุข หมายถึง โรงเรียนที่เป็นมากกว่าสถานที่ที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมให้มีความสุขเกิดขึ้นทั้งในนักเรียน ครู ผู้บริหาร เพื่อส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 3 ควรนำแนวทางพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขไปใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริม และพัฒนาให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข

3.1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขทั้ง 3 ด้าน โดยเฉพาะด้านสถานที่ เนื่องจากมีระดับสภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขต่ำที่สุด โดยข้อที่มีระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีความอบอุ่นเป็นกันเองเหมาะแก่การจัดการเรียนรู้ และ โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่

เกี่ยวข้องกับความสุขของทุกคนในโรงเรียน โดยอาจต้องทำการทบทวนกระบวนการวางแผนดำเนินงาน ในสถานศึกษา การสนับสนุน และจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเอื้อให้ครูได้ใช้นวัตกรรมในการ จัดการเรียนการสอน ตลอดจนซ่อมบำรุงให้สามารถใช้งานได้อยู่เสมอ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ เกิดความสุขในโรงเรียน ทำให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และทำให้ โรงเรียนพัฒนาไปสู่การเป็นโรงเรียนแห่งความสุข

3.1.3 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำ ข้อมูลไปใช้ในวางแผน กำหนดแนวทางแก้ปัญหา พัฒนาโรงเรียน และสร้างโรงเรียนแห่งความสุขที่ เหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครู ตลอดจนใช้ในการกำหนดนโยบาย และแผนงานในการ พัฒนาครูต่อไป เพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูให้มีการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาสภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขในภาพรวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขรวมถึงปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ เมื่อมีการนำการบริหารการเป็น โรงเรียนแห่งความสุขมาใช้ในโรงเรียน โดยศึกษากับผู้บริหาร รองผู้อำนวยการ และครู

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพร นิตยน์นิธิพฤทธิ และณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2553). *ความสุขหน้ามณฑลความรู้ใหม่ในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมลพรรณ เอกณรงค์. (2560). *แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2552). *รายงานการวิจัยการพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย (Version 2007)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันจิรา พรหมเมตตา. (2562). *ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์. (2559). *มาสร้างองค์กรแห่งความสุขกันเถอะ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559*. กรุงเทพฯ: แอคโพรฟรินท์.
- ดลฤดี สุวรรณศิริ. (2554). *การสังเคราะห์ว่าด้วยความคิดเรื่องความสุขของนักคิดและนักปรัชญาตะวันออกและตะวันตก*. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เด่นชัย อาทิตย์เจริญชัย. (2558). *องค์การแห่งความสุขของโรงเรียนศรีบุญยานนท์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10) กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิควิธีคิด.
- ประเวศ วะสี. (2553). *เคล็ดลับการสร้างสุขในการทำงาน*. *จดหมายข่าวชุมชนคนรักสุขภาพ*, 7(111), 7.
- พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ.ปยุตโต). (2545). *พุทธธรรม*. กรุงเทพฯ: สหธรรมมิก.
- พินิจ รัตนกุล. (2547). *สวดมนต์ สมาธิ วิปัสสนา รักษาโรคได้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: เพชรรุ่งการพิมพ์.
- พุทธทาสภิกขุ. (2542). *ความสุขสามระดับ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- มารุต พัฒนผล. (2557). *การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: จรัสนิทวงศ์การพิมพ์.

- ลำไพร เมืองคง. (2562). *กระบวนการทัศน์การสร้างโรงเรียนแห่งความสุขในจังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- วรรณวรุณ อินปักษี. (2563). *ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูกลุ่มโรงเรียนที่ปังกวิทยาพัฒนา ในพระราชูปถัมภ์ฯตามแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วรารณณ์ ตระกูลสถุณณ์. (2543). *จิตวิทยาการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต และคณะ. (2557). *คุณภาพชีวิตการทำงานและความสุข*. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3. (2563). *แผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2563*. กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- อธิคุณ สิ้นธนาปัญญา. (2557). *การบริหารความสุขในสถานศึกษา*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อภิชัย มงคล. (2552). *รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาและทดสอบดัชนีวัดสุขภาพจิตคนไทย*. กรุงเทพฯ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- อิสราภรณ์ สืบสาย. (2563). *ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อุทัยวรรณ ศรีรัตน์. (2562). *การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- อัมพร ภาวศุทธิ. (2559). *จริยธรรมวิชาชีพกับพุทธจริยศาสตร์*. บทความทางวิชาการ สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- Allen, M. S., & McCarthy, P. J. (2016). Be Happy in your Work: The Role of Positive Psychology in Working with Change and Performance. *Journal of Change Management*, 16(1), 55-74.

- Burton, J. (2010). WHO Healthy Workplace Framework and Model: Background and Supporting Literature and Practice: World Health Organization. Retrieved from [www.who.int/occupational health/healthy workplace framework.pdf](http://www.who.int/occupational_health/healthy_workplace_framework.pdf) [2020, June 18].
- Diener, E., S. Lyubomirsky, (2005) L. King. "The Benefits of Frequent Positive Affect: Does Happiness Lead to Success?" *Journal of Psychological Bulletin*, 131, 6: 803-855.
- F, Heylighen. (2016). *Happiness. Accessed*. Available from <http://pespmcl.vub.ac.be/happines.hl>.
- Fatemeh, T. & Mahmoud, S. (2011). Happiness for our kids in schools: A conceptual model. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 29, pp. 1462-1471.
- Francis, L.J., (1999). Happiness is a thing called stable extraversion : A further examination of the relationship between the Oxford Happiness Inventory and Eysenck's dimensional model of personality and Individual Differences "Current Psychology 26,5-11.
- Krejcie, R. V.. & Morgan, D. E. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal Education and Psychological Measurement*, 30(3), 608-609.
- Manion, J. (2003). Joy at Work Creating a positive workplace. *Journal of Nursing Administration*, 33,625-655.
- Paul A Freyermuth and Drs. Reinder J. Schonewille (2009) "HAPPY WORKPLACES HAPPY? ARE YOU NUTS?," *The Journal of the Conference for Global Transformation*9.
- UNESCO Bangkok (2016). Happy School! A Framework for Learner Well-being in the Asia-Pacific Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374061> [2021, March 28]
- Warr, P. (2007). *Searching for Happiness at Work*. *The Psychologist*. pp. 726-729.
- World Health Organization. (2017). WHO Global Health Day Retrieved from <http://www.who.int/campaigns/world-health-day/2017/handouts-depression/en/> [2021, March 28]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือและขอเก็บข้อมูล

ที่ อว.๐๖๐๒.๑๖ (บ) / ๕๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยทดลองใช้เครื่องมือกับบุคลากรครูในโรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม ทั้งนี้จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๑-๘๓๕-๗๔๕๕

ที่ อว.0602.16 (บ) / 57

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธาวาส

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 091-835-7455

ที่ อว.0602.16 (บ) / 57

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 091-835-7455

ที่ อว.0602.16 (บ) / 57

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 091-835-7455

ที่ อว.0602.16 (บ) / 57

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งกลม

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 091-835-7455

ที่ อว.0602.16 (บ) / 57

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาโพธิ์ทอง

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 091-835-7455

ที่ อว.0602.16 (บ) / 57

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบุญสัมพันธ์

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 091-835-7455

ที่ อว.0602.16 (บ) / 57

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมาบประชัน

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 091-835-7455

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขและเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 33 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

ด้านบุคคล (people) จำนวน 11 ข้อ

ด้านกระบวนการ (process) จำนวน 15 ข้อ

ด้านสถานที่ (place) จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ด้าน และแบบปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

3. ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ การตอบแบบสอบถามตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่านจะช่วยให้การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีความสมบูรณ์และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายภัทรพล ก้อนเพชร

นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 25 ปี

() ระหว่าง 25 ปี – 35 ปี

() ระหว่าง 36 ปี – 45 ปี

() อายุ 46 ปีขึ้นไป

3. วุฒิทางการศึกษา

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์การทำงาน

() ต่ำกว่า 5 ปี

() 5 – 10 ปี

() 11 – 15 ปี

() 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าโรงเรียนของท่านมีระดับของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขในแบบสอบถามฉบับนี้ ท่านมีความคิดเห็นในระดับใด โปรดเขียนเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งมีระดับคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1. ด้านบุคคล (people)						
1.1	ครูมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันในสังคมโรงเรียน					
1.2	ครูมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับชุมชน					
1.3	ครูมีการสร้างความสัมพันธ์แบบเครือข่ายกับโรงเรียนอื่น					
1.4	ครูมีทัศนคติเชิงบวกต่อนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครอง					
1.5	ครูมีบุคลิกภาพ เจตคติและจริยธรรมที่เหมาะสม					
1.6	ครูมีการยอมรับในความหลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครอง					
1.7	ครูมีค่านิยมและการปฏิบัติเชิงบวกต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน					
1.8	ครูมีความสุขและสุขภาวะที่ดีในการทำงาน					
1.9	ครูได้รับการเสริมแรงในการทำงานอยู่เสมอ					
1.10	ครูมีการพัฒนาทักษะและความสามารถในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน					
1.11	ครูได้รับการพัฒนาด้านนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์และวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	คำถาม	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
2. ด้านกระบวนการ (process)						
2.1	ครูมีการมอบหมายภาระงานอย่างมีเหตุผลและยุติธรรม เหมาะสมสำหรับนักเรียน					
2.2	ครูมีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง					
2.3	ครูมีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นและมีความรับผิดชอบร่วมกัน					
2.4	ครูมีแนวทางการสอนที่สนุกสนานและกระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน					
2.5	ครูให้อิสระทางความคิดกับนักเรียน ในการสร้างสรรค์ผลงาน					
2.6	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน					
2.7	ครูให้ความสำคัญกับความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียน					
2.8	ครูให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกในการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน					
2.9	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพิเศษเสริมการเรียนรู้นอกหลักสูตรให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
2.10	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับผู้เรียน					
2.11	โรงเรียนมีกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีการส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีของนักเรียน เช่น ความ پاکเพียร การทำงานเป็นทีม เป็นต้น					
2.12	โรงเรียนเน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันอย่างเท่าเทียมระหว่างครูและนักเรียน					
2.13	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการในแต่ละวิชา					
2.14	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันในการจัดการเรียนการสอนตามที่วางแผนไว้					
2.15	โรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อจัดการกับความเครียดหรือ ภาวะซึมเศร้าของนักเรียน เช่น การทำสมาธิในห้องเรียน เป็นต้น					

ข้อ	คำถาม	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
3. ด้านสถานที่ (place)						
3.1	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีความอบอุ่น เป็นกันเองเหมาะแก่การจัดการเรียนรู้					
3.2	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย					
3.3	โรงเรียนมีพื้นที่เปิดกว้าง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เหมาะสม กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.4	โรงเรียนมีการกำหนด กลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่เกี่ยวข้องกับ ความสุขของทุกคนในโรงเรียน					
3.5	โรงเรียนมีการสร้างวินัยเชิงบวก					
3.6	โรงเรียนมีการจัดสภาวะและสุขาภิบาลที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ความสะอาดภายในโรงเรียนด้านโภชนาการที่ถูกต้องลักษณะ เป็นต้น					
3.7	โรงเรียนเน้นการบริหารจัดการแบบประชาธิปไตยภายในโรงเรียน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน

คำชี้แจง : กรุณาเลือกแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ทั้งนี้เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในช่องว่างที่กำหนดไว้ให้ตอนท้ายของแต่ละด้าน

1. ด้านบุคคล

- () ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการจัดให้โรงเรียนเป็นสถานที่เปิดสำหรับชุมชน
 - () สร้างความรู้สึกรักความเป็นครอบครัวในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
 - () โรงเรียนมีการยกย่องครูที่อุทิศตนให้แก่โรงเรียนและสังคม
 - () ส่งเสริมความรู้ด้านวัฒนธรรมความหลากหลายอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกบริบทของโรงเรียน
 - () ส่งเสริมทักษะ ศักยภาพของครูผ่านเครือข่ายของโรงเรียนและการสนับสนุนระหว่างเพื่อนครู
- ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านบุคคล

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านกระบวนการ

- () โรงเรียนมีการประเมินทางเลือกโดยให้คุณค่ากับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ไม่ใช่เชิงวิชาการเพียงอย่างเดียว
 - () โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหมู่คณะ ให้มีการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกแก้ปัญหาาร่วมกัน
 - () โรงเรียนมีการชื่นชมประกาศเกียรติคุณ มีการมอบรางวัลให้กับครูและนักเรียน
 - () โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้สึกของการมีเป้าหมายร่วมกันในสังคมโรงเรียน
 - () จัดโครงสร้างเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขภายในโรงเรียน
- ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านกระบวนการ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านสถานที่

- () โรงเรียนส่งเสริมการทำงานแบบร่วมมือกันผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน
 - () โรงเรียนสร้างพื้นที่สำหรับผ่อนคลายและทำกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยใช้พื้นที่นอกอาคารเพื่อการเรียนรู้
 - () โรงเรียนให้ความสำคัญกับความสุขทุกพื้นที่ภายในโรงเรียน
 - () โรงเรียนมีการจัดสรรพื้นที่เพื่อเป็นสวนของโรงเรียน
 - () โรงเรียนมีโรงอาหารที่ถูกหลักอนามัยและมีนักโภชนาการควบคุมดูแล
- ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสถานที่

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ความเชี่ยวชาญ
1	ดร.สาริศา จันทร์แรม	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม จังหวัดชลบุรี	การบริหารการศึกษา
2	ดร.ณัฐชา จันทร์ดา	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสัตหีบ จังหวัดชลบุรี	การบริหารการศึกษา
3	ดร.มุกดา อามาลีนา	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3	การพัฒนาเครื่องมือ วิจัย
4	ดร.สุชาดา สุขบำรุงศิลป์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม จังหวัดชลบุรี	การบริหารการศึกษา

ที่ อว.๐๖๐๒.๑๖ (บ) / ๒๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๒๐

๒๔ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สาริศา จันทร์แรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๐-๐๖๔-๕๗๗๔

ที่ อว.๐๖๐๒.๑๖ (บ) / ๒๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๔ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ณัฐชา จันทร์ดา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๐-๐๖๔-๕๗๗๔

ที่ อว.๐๖๐๒.๑๖ (บ) / ๒๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๒๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.มุกดา อามาลีนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาเครื่องมือวิจัย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษานี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๐-๐๖๔-๕๗๗๔

ที่ อว.๐๖๐๒.๑๖ (บ) / ๒๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๔ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุชาดา สุขบำรุงศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายภัทรพล ก้อนเพชร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพและแนวทางการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๐-๐๖๔-๕๗๗๔

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC)
เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3

ตอนที่ 2 ระดับของการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
1. ด้านบุคคล (people)						
1.1 ครูมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ในสังคมโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 ครูมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองกับชุมชน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 ครูมีการสร้างความสัมพันธ์แบบ เครือข่ายกับโรงเรียนอื่น	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.4 ครูมีทัศนคติเชิงบวกต่อนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.5 ครูมีบุคลิกภาพ เจคติและจริยธรรม ที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.6 ครูมีการยอมรับในความหลากหลาย และความแตกต่างระหว่างบุคคลของ นักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.7 ครูมีค่านิยมและการปฏิบัติเชิงบวก ต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.8 ครูมีความสุขและสุขภาวะที่ดีในการ ทำงาน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.9 ครูได้รับการเสริมแรงในการทำงาน อยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
1.10 ครูมีการพัฒนาทักษะและ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.11 ครูได้รับการพัฒนาด้านนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์และวิธีการจัดการ เรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ด้านกระบวนการ (process)						
2.1 ครูมีการมอบหมายภาระงานอย่างมี เหตุผลและยุติธรรม เหมาะสมสำหรับ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 ครูมีการประเมินผลการเรียนของ นักเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและ การประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 ครูมีความร่วมมือในการทำงานเป็น ทีมร่วมกับผู้อื่นและมีความรับผิดชอบ ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.4 ครูมีแนวทางการสอนที่สนุกสนาน และกระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.5 ครูให้อิสระทางความคิดกับผู้เรียน ในการสร้างสรรค์ผลงาน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.6 ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	0	0.75	สอดคล้อง
2.7 ครูให้ความสำคัญกับความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
2.8 ครูให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกในการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.9 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพิเศษเสริมการเรียนรู้นอกหลักสูตรให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.10 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.11 โรงเรียนมีกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีการส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีของนักเรียน เช่น ความ پاکเพียร การทำงานเป็นทีม เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.12 โรงเรียนเน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันอย่างเท่าเทียมระหว่างครูและนักเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.13 โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการในแต่ละวิชา	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.14 โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.15 โรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อจัดการกับความเครียดหรือภาวะซึมเศร้าของนักเรียน เช่น การทำสมาธิในห้องเรียน เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
3. ด้านสถานที่ (place)						
3.1 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีความอบอุ่นเป็นกันเองเหมาะแก่การจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 โรงเรียนมีพื้นที่เปิดกว้าง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.4 โรงเรียนมีการกำหนด กลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่เกี่ยวข้องกับความสุขของทุกคนในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.5 โรงเรียนมีการสร้างวินัยเชิงบวก	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.6 โรงเรียนมีการจัดสุขภาวะและสุขภาพที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ความสะดวกภายในโรงเรียนด้านโภชนาการที่ ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.7 โรงเรียนเน้นการบริหารจัดการแบบประชาธิปไตยภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
1. ด้านบุคคล (people)						
1.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการจัดให้โรงเรียนเป็นสถานที่เปิด สำหรับชุมชน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 สร้างความรู้สึกความเป็นครอบครัวใน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 โรงเรียนมีการยกย่องครูที่อุทิศตน ให้แก่โรงเรียนและสังคม	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.4 ส่งเสริมความรู้ด้านวัฒนธรรมความ หลากหลายอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอก บริบทของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.5 ส่งเสริมทักษะ คักยภาพของครูผ่าน เครือข่ายของโรงเรียนและการสนับสนุน ระหว่างเพื่อนครู	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ด้านกระบวนการ (process)						
2.1 โรงเรียนมีการประเมินทางเลือกโดย ให้คุณค่ากับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ไม่ใช่ เชิงวิชาการเพียงอย่างเดียว	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น หมู่คณะ ให้มีการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึก แก้ปัญหาร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 โรงเรียนมีการชื่นชมประกาศเกียรติ คุณ มีการมอบรางวัลให้กับครูและ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
2.4 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้สึกของการมีเป้าหมายร่วมกันในสังคมโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.5 จัดโครงสร้างเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ด้านสถานที่ (place)						
3.1 โรงเรียนส่งเสริมการทำงานแบบร่วมมือกันผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 โรงเรียนสร้างพื้นที่สำหรับผ่อนคลายและทำกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยใช้พื้นที่นอกรอาคารเพื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 โรงเรียนให้ความสำคัญกับความสุขทุกพื้นที่ภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.4 โรงเรียนมีการจัดสรรพื้นที่เพื่อเป็นสวนของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	*1.00	สอดคล้อง
3.5 โรงเรียนมีโรงอาหารที่ถูกต้องหลักอนามัยและมีนักโภชนาการควบคุมดูแล	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

* ปรับภาษาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.969	33

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ1.1	137.9667	253.551	.788	.968
ข้อ1.2	137.6667	259.678	.767	.968
ข้อ1.3	137.8000	256.097	.771	.968
ข้อ1.4	137.5667	259.426	.741	.968
ข้อ1.5	137.2333	267.909	.631	.968
ข้อ1.6	137.3667	263.275	.635	.968
ข้อ1.7	137.3667	266.999	.672	.968
ข้อ1.8	137.9333	251.375	.787	.968
ข้อ1.9	137.7667	256.599	.809	.967
ข้อ1.10	137.4667	265.430	.780	.968
ข้อ1.11	137.5333	262.947	.781	.968
ข้อ2.1	137.5667	269.357	.599	.969
ข้อ2.2	137.4333	267.978	.565	.969
ข้อ2.3	137.4667	262.602	.776	.968
ข้อ2.4	137.4000	268.386	.680	.968
ข้อ2.5	137.2667	270.064	.576	.969
ข้อ2.6	137.4333	268.047	.624	.968
ข้อ2.7	137.3667	267.689	.634	.968
ข้อ2.8	137.3000	267.941	.702	.968
ข้อ2.9	137.7333	263.651	.679	.968
ข้อ2.10	137.5667	263.357	.776	.968
ข้อ2.11	137.7000	262.631	.706	.968
ข้อ2.12	137.4333	265.357	.698	.968
ข้อ2.13	137.5333	265.499	.606	.969
ข้อ2.14	137.5667	261.495	.745	.968
ข้อ2.15	137.8667	257.637	.688	.968
ข้อ3.1	137.6000	263.145	.686	.968
ข้อ3.2	137.5667	267.840	.510	.969
ข้อ3.3	137.3333	266.713	.620	.968
ข้อ3.4	137.5333	260.533	.776	.968
ข้อ3.5	137.5000	262.741	.634	.968
ข้อ3.6	137.4667	263.568	.730	.968
ข้อ3.7	137.3667	263.275	.794	.968

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายภัทรพล ก้อนเพชร
วัน เดือน ปีเกิด	19 กรกฎาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2559
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม ตำบลบึง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่ง	ครู